

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**YABANCI DİL DİLBİLGİSİ İNTERNET
SİTELERİNE YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ
(TRAKYA ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)**

MUSTAFA ŞİRİN

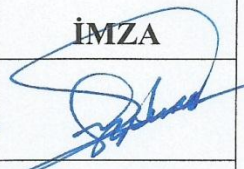
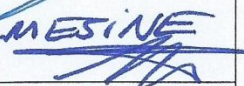
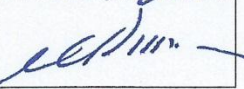
TEZ DANIŞMANI

YRD. DOÇ. DR. NURETTİN AYDINER

EDİRNE 2012

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mustafa ŞİRİN tarafından hazırlanan **YABANCI DİL DİLBİLGİSİ İNTERNET SİTELERİNE YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ (TRAKYA ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)** konulu **YÜKSEK LİSANS** tezinin sınavı, Trakya Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 12.-13. maddeleri uyarınca **08.02.2012 Çarşamba** günü saat **13.30**'da yapılmış olup, tezin * kabul edilmesine **OYBİRLİĞİ/ÖYÇOKLUĞU** ile karar verilmiştir.

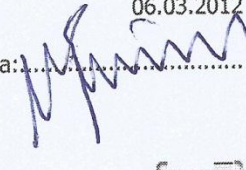
JÜRİ ÜYELERİ	KANAAT	İMZA
Yrd. Doç. Dr. Nurettin AYDINER (Danışman)	Kabul Edilmeye	
Prof. Dr. Sevinç SAKARYA-MADEN	KABUL EDİLMESİNE	
Yrd. Doç. Dr. Ethem Nazif BAYAZITOĞLU	Kabul Edilmeye	

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞİ VE YAYIMLAMA İZİN FORMU

Referans No	425047
Yazar Adı / Soyadı	Mustafa Şirin
Uyruğu / T.C.Kimlik No	T.C. 27508892494
Telefon / Cep Telefonu	02842357700 05324097894
e-Posta	sirinmus@hotmail.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	Yabancı Dil Dilbilgisi İnternet Sitelerine Yönelik Öğrenci Görüşleri (Trakya Üniversitesi Örneği)
Tezin Tercümesi	Student Opinions on Foreign Language Grammar Internet Sites (A Sample at Trakya University)
Konu Başlıkları	Eğitim ve Öğretim Bilim ve Teknoloji
Üniversite	Trakya Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Bölüm	
Anabilim Dalı	Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Bilim Dalı / Bölüm	Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2012
Sayfa	85
Tez Danışmanları	Yrd. Doç. Dr. Nurettin Aydın
Dizin Terimleri	Yabancı dil=Foreign language Dilbilgisi=Grammar İçerik=Content Tasarım=Design
Önerilen Dizin Terimleri	İnternet siteleri=Internet sites Değerlendirme=Assessment Site sorumluları=Site owners
Yayımlama İzni	☐ Tezimin yayımlanmasına izin veriyorum ☒ Ertelenmesini istiyorum [1 Yıl]

b. Tezimin Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi tarafından çoğaltılması veya yayımının **27.02.2013** tarihine kadar ertelenmesini talep ediyorum. Bu tarihten sonra tezimin, internet dahil olmak üzere her türlü ortamda çoğaltılması, ödünç verilmesi, dağıtımı ve yayımı için, tezimle ilgili fikri mülkiyet haklarım saklı kalmak üzere hiçbir ücret (royalty) talep etmeksizin izin verdiğimi beyan ederim.
NOT: (Erteleme süresi formun imzalandığı tarihten itibaren en fazla 3 (üç) yıldır.)

06.03.2012
İmza:.....

Yazdır

TEŞEKKÜR

İlk olarak, bu çalışmanın oluőmasında verilen ölçeği içtenlikle doldurarak araştırmaya katılan Trakya Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu öğrencilerine teşekkür ederim.

Hem alıőma öncesinde hem de çalışma esnasında yanımda olan ve kişisel gelişimimde kuőkusuz katkıları olan arkadaşlarıma ve çalışma arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Beni bu günlerime getirip, her durumda yanımda olan sevgili babam Alaettin ŞİRİN'e, sevgili annem Taner ŞİRİN'e ve sevgili kardeőlerim Esra ŞİRİN, H. Alper ŞİRİN ve Songül ŞİRİN'e sonsuz teşekkür ederim.

Yüksek Lisans eğitimim süresince derslerime giren bütün değerli Hocalarıma ve tezin her aşamasında sunduğu bilgilerle beni aydınlatan, fikirlerini ve bilgisini benden esirgmeden paylaőan değerli Danışman Hocam Yrd. Doç. Dr. Nurettin AYDINER'e çok teşekkür ederim.

Tezin Adı: Yabancı Dil Dilbilgisi İnternet Sitelerine Yönelik Öğrenci Görüşleri
(Trakya Üniversitesi Örneği)

Hazırlayan: Mustafa ŞİRİN

ÖZET

Bu araştırmada, üniversitelerin Yabancı Diller Yüksekokullarında öğrenim görmekte olan öğrencilerin yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerine yönelik görüşlerini, bu görüşlerin öğrenilen yabancı dile göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek amaçlanmıştır.

Betimsel nitelikte olan bu araştırma tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Ölçekte, “Sitelerin İçeriği”, “Sitelerin Tasarımı”, “Sitelerin Değerlendirme Bölümleri” ve “Sitelerin Sorumlularına Erişim” adları altında dört faktör incelenmiştir. Ölçek, Trakya Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu’nda 2010-2011 Eğitim/Öğretim Yılı’nda eğitim görmekte olan 318 öğrenciye uygulanmıştır.

Öğrencilerin sitelerin içeriğinin gerekli özelliklere sahip olduğunu düşündükleri gözlenmiştir. Ancak, öğrencilerin bu görüşlerinde eğitimini almakta oldukları yabancı dile göre anlamlı fark saptanmıştır.

Öğrencilerin sitelerin tasarımları ile ilgili düşüncelerinin farklılaştığı ve öğrencilerin sitelerin tasarımları ile ilgili düşüncelerinde eğitimini almakta oldukları yabancı dile göre anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin sitelerin değerlendirme bölümleri ile ilgili kararsız kaldıkları ve bunun eğitimini almakta oldukları yabancı dile göre anlamlı fark göstermediği saptanmamıştır.

Öğrencilerin bu sitelerin sorumlularına erişim bölümlerinin yeterli olmadığını düşündükleri ve bu görüşlerinde almakta oldukları yabancı dile göre anlamlı fark olmadığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Yabancı Dil, Dilbilgisi, İnternet Siteleri, İçerik, Tasarım, Değerlendirme, Site Sorumluları

Name of the Thesis: Student Opinions on Foreign Language Grammar Internet Sites
(A Sample at Trakya University)

Prepared by: Mustafa ŞİRİN

ABSTRACT

This research aimed to find out opinions of students, who study at the Schools of Foreign Languages at universities, on foreign language grammar Internet sites and to observe whether their opinions change in terms of the language they study.

The research, which is descriptive, was carried out by using a screening model. Four main factors, named “Content of the Sites”, “Design of the Sites”, “Assessment Sections of the Sites” and “Access to the Owners of the Sites”, were examined in the scale. The scale was applied on 318 students who studied at the School of Foreign Languages at Trakya University in the 2010-2011 Academic Year.

The students’ opinions pointed out that the content of the sites has got the necessary features. Yet it was observed that their opinions on the content of the sites are significantly different in terms of the language they study.

The students’ opinions on the design of the sites were observed to vary. Moreover, those opinions were also recognized to be significantly different related to the language the students study.

The students’ opinions on the assessment sections of the sites were indecisive and they were observed not to be significantly different in terms of the language the students study.

The opinions on the access to the owners of the sites showed that those sections are not satisfactory, and it was observed that those opinions are not significantly different according to the language the students study.

Key Words: Foreign Language, Grammar, Internet Sites, Content, Design, Assessment, Site Owners

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ	ix
BÖLÜM I – GİRİŞ	1
Problem Durumu	1
Amaç	3
Önem	4
Problem Cümlesi	4
Alt Problemler	4
Sınırlılıklar	5
Varsayımlar	5
Tanımlar	6
Kısaltmalar	6
İlgili Araştırmalar	6
BÖLÜM II – İLGİLİ ALANYAZIN	17
Eğitim	17
Eğitimin Amacı	18

Yabancı Dil Eğitimi	19
Yabancı Dil Eğitiminde Dilbilgisi Öğretimi	22
Yabancı Dil Eğitiminde Bilgisayar ve İnternet Kullanımı	25
Öğretim Amaçlı İnternet Sitelerinin Özellikleri	27
BÖLÜM III – ARAŞTIRMA YÖNTEMİ	38
Araştırmanın Modeli	38
Evren	38
Örnekleme	38
Veriler ve Toplanması	39
Verilerin Elde Edilmesi	43
Verilerin Analizi	43
BÖLÜM IV – BULGULAR VE YORUM	44
Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	44
İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	47
Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	48
Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	51
Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	52
Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	54
Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	55
Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	56

BÖLÜM V – SONUÇ VE ÖNERİLER	58
KAYNAKÇA	61
EKLER	68
Ek 1. İzin Dilekçesi	68
Ek 2. Uygulanan Ölçek	69

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1 – Katılımcıların Sayı ve Yüzdeleri	39
Tablo 2 – Maddelerin Faktörlere Göre Madde-Toplam Korelasyonları	41
Tablo 3 – Ölçeğin Faktör Yapılarına Göre Güvenirlik Katsayıları	42
Tablo 4 – Sitelerin İçeriği Faktörüne Ait Frekans ve Yüzde Sonuçları	45
Tablo 5 – Öğrencilerin Sitelerin İçeriği Faktörüne Ait Puan Ortalamalarının Yabancı Dile Göre t-Testi Sonuçları	47
Tablo 6 – Sitelerin Tasarımı Faktörüne Ait Frekans ve Yüzde Sonuçları	49
Tablo 7 – Öğrencilerin Sitelerin Tasarımı Faktörüne Ait Puan Ortalamalarının Yabancı Dile Göre t-Testi Sonuçları	51
Tablo 8 – Sitelerin Değerlendirme Bölümleri Faktörüne Ait Frekans ve Yüzde Sonuçları	52
Tablo 9 – Öğrencilerin Sitelerin Değerlendirme Bölümleri Faktörüne Ait Puan Ortalamalarının Yabancı Dile Göre t-Testi Sonuçları	54
Tablo 10 – Sitelerin Sorumlularına Erişim Faktörüne Ait Frekans ve Yüzde Sonuçları	55
Tablo 11 – Öğrencilerin Sitelerin Sorumlularına Erişim Faktörüne Ait Puan Ortalamalarının Yabancı Dile Göre t-Testi Sonuçları	57

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, araştırmanın amacı, önemi, problem cümlesi, alt problemler, sınırlılıklar, varsayımlar, tanımlar ve kısaltmalara değinilmiştir.

Problem Durumu

Türk Eğitim Sistemi'nde uzun süredir belirgin ve somut gelişmeler yer almaktadır. Özellikle, yabancı dil eğitiminde zaman içerisinde birçok yöntem ve teknik denenmiştir ve halen denenmektedir. Ayrıca, gerek siyasi gerekse ekonomik, kültürel ve ticari ilişkileri devam ettirebilmek için öğretilen yabancı diller çeşitlilik göstermeye başlamıştır. Son yıllarda dünyadaki gelişmeleri yakalamak amacıyla bir yabancı dilin yanında ikinci hatta üçüncü bir yabancı dilin eğitimine önem verilmektedir (Tokdemir, 2001).

Günümüzde, yabancı dil eğitimi ile ilgili Avrupa'da bir takım çalışmalar gerçekleştirilmektedir ve Avrupa Konseyi birçok çalışmada bulunmaktadır. Bu çalışmalar içerisinde dil öğretmenlerinin eğitimi, bilgilendirme kursları, dil öğretimi için materyal geliştirilmesi ve ortak eğitim projeleri gibi çeşitli konularla ilgili planlar yapılmaktadır. Avrupa Konseyi yabancı dil eğitimiyle ilgili yeni plan ve projeler ortaya atmakta, Türkiye de bu plan ve projelere kendi içerisindeki değişikliklerle ve diğer devletlerle işbirliği yaparak ayak uydurmaya çalışmaktadır. Çeşitli izlenceler, etkinlikler, projeler ve geziler öğrencilerin yabancı dillerini iletmemekte, bu dilde yazılmış her türlü kitap, gazete ve süreli yayın yabancı dil eğitimi içerisinde yerini almaktadır. Ayrıca, yabancı dilin kültürler arası bilinci geliştireceği fikrinden hareketle yabancı uyruklu öğretmenler de görevlendirilmeye başlanmıştır (Demirel, 2003).

Tarihsel bir süreçten geçen Türk Eğitim Sistemi içindeki yabancı dil eğitimi de, bu süreç içerisinde, oldukça ilerleme kaydetmiştir ve kaydetmektedir. Bu gelişmeler içerisinde teknoloji de tabii olarak yerini sağlamlaştırmaktadır. Eğitim ve teknoloji ürünleri arasında etkili bir ilişki söz konusudur (Akkoyunlu, 1995).

Eğitimde kullanılan en etkili teknoloji ürünü bilgisayarlardır. Bilgisayarların beraberinde gelen İnternet'in sınırsız olanaklarıyla da, eğitim, kaçınılmaz olarak etkileşim içine girmeye başlamıştır. Eğitimin birçok alanında İnternet uygulamaları kullanılmaktadır. İnternet teknolojileri sürekli gelişmektedir. Bu gelişim, her alanda olduğu gibi, eğitime de geç de olsa yansımaktadır. Yakın tarihe kadar birçok sınırlılık dolayısıyla öğrenme süreci içerisinde hak ettiği yeri bulamayan İnternet uygulamaları artık çok daha fazla eğitimcinin dikkatini çekmektedir.

Eğitimin bir alt dalı olarak da yabancı dil eğitiminde İnternet uygulamalarının kullanımı giderek artmaktadır. İnternet üzerinde yabancı dil eğitiminin temel kısımları olan okuma, yazma, dinleme ve hatta konuşma becerilerinin öğretilmesine ve pekiştirilmesine yönelik birçok İnternet sitesi bulunmaktadır. Ayrıca, bu becerilerin geliştirilmesinde temel şart konumunda olan dilbilgisi öğretilmesine ve pekiştirilmesine yönelik de oldukça fazla sayıda İnternet sitesi bulunmaktadır. Ancak, İnternet üzerinde yer alan bu sitelerin kontrolü oldukça zor ve bu nedenle zayıf olduğu için İnternet üzerinde hizmet veren bu sitelerin niteliği oldukça tartışılan bir konudur. Yine de, bu, İnternet sitelerinin yabancı dil derslerinde en azından ek materyal olarak kullanılmasının günümüzün kaçınılmaz bir fırsatı olarak değerlendirilmesini etkilememektedir.

İnternet ve teknolojinin çok hızlı bir şekilde geliştiği günümüz dünyasında toplumlar da bu gelişime ayak uydurarak, kendi dinamiklerinde değişiklikler yapmaktadırlar. Bu toplumsal dinamiklerden biri olan eğitim, teknolojik gelişmelerin sonuçlarından doğal olarak etkilenmektedir. Başka bir ifadeyle, eğitim dünyası baş döndürücü bir şekilde değişmekte, İnternet ve bilişim teknolojilerinin öğrenme stratejilerinin önemli bir parçası haline geldiği gözlenmektedir (Ryan, Scott, Freeman ve Patel, 2000).

Geçmiş yüzyılın son çeyreğine kadar, üniversitede alınan eğitim, bireyin mesleğinin büyük bir kısmında yeterli olmasını sağlayacak düzeydeydi. Bilişim teknolojilerindeki gelişme, söz edilen bu durumun değişmesine ve yaşam boyu öğrenme kavramının oluşmasına neden olmuştur. Yaşam boyu öğrenmenin ilkelerinden olan bireyin herhangi bir zaman ve fiziksel ortam sınırlaması olmadan ulaşmak istediği bilgiye erişmesi, öğrenme kültüründe değişikliği zorunlu hale getirmiştir. Evans ve Nation (1996) gelecekte ev ve işyerlerinin önemli eğitim yerleri olmaya başlayacağından söz etmektedirler. Sözü edilen bu öngörünün üzerinden henüz kısa bir süre geçmişken, bilişim teknolojileri ve İnternet'e paralel olarak eğitim ve öğrenme ortamlarının ne kadar hızlı değiştiği açıkça görülebilmektedir.

Yabancı dil eğitiminde ise öğreten merkezli geleneksel yöntemlerden öğrenen merkezli çağdaş yöntemlere doğru bir eğilim söz konusudur. Richards ve Rodgers (2001) öğrenenin gereksinimleri doğrultusunda dil öğrenme yöntemlerinde değişiklikleri vurgulamaktadır.

Bu gelişmeler ışığında, gittikçe daha da önem kazanan bilgisayar ve beraberinde getirdiği İnternet üzerindeki öğretim amaçlı sitelerin incelenmesi ve değerlendirilmesi oldukça gerekli bir durum olarak öne çıkmaktadır.

Amaç

Bu araştırmanın amacı üniversitelerin Yabancı Diller Yüksekokullarında öğrenim görmekte olan öğrencilerin yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerine yönelik görüşlerini, bu görüşlerin öğrenilen yabancı dile göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmektir. Ayrıca, bu sayede sitelerin yabancı dil derslerinde en etkili nasıl kullanılması gerektiğine ve bu sitelerin hazırlanması ve kullanılması aşamalarında nelere dikkat edilmesi gerektiğine yönelik önerilere yer verilmeye çalışılmıştır.

Önem

Bu araştırma ile yabancı dil eğitiminin çok önemli bir bölümünü oluşturan dilbilgisi öğretimine yönelik farklı bir bakış açısı ve çeşitlilik kazandıracığı düşünülen yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinden bir yabancı dil öğrenmekte olan öğrencilerin ne derecede haberdar olduklarının ve yararlandıklarının tespit edilmesi ve bu öğrencilerin bu sitelere yönelik ilgilerinin artırılması ve bu sayede yabancı dil dilbilgisi derslerinin daha motive edici hale getirilmesi ve bu derslerde uygulanan öğrenme aktivitelerinin çeşitlendirilmesinin sağlanacağı umulmaktadır.

Problem Cümlesi

Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?

Alt Problemler

Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin;

- 1) içeriğine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?
- 2) içeriğine yönelik öğrenci görüşleri eğitimini aldıkları yabancı dile göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- 3) tasarımına yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?
- 4) tasarımına yönelik öğrenci görüşleri eğitimini aldıkları yabancı dile göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
- 5) değerlendirme bölümlerine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?
- 6) değerlendirme bölümlerine yönelik öğrenci görüşleri eğitimini aldıkları yabancı dile göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

- 7) sorumlularına erişime yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?
- 8) sorumlularına erişime yönelik öğrenci görüşleri eğitimi aldıkları yabancı dile göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- 1) 2010-2011 Eğitim/Öğretim Yılı ile,
- 2) Trakya Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulunda öğrenim gören öğrenciler ile,
- 3) öğrencilerin ölçeklere verdikleri cevaplar ile sınırlandırılmıştır.

Varsayımlar

- 1) Hazırlanan ölçme araçlarını değerlendiren uzman görüşleri yeterlidir.
- 2) Araştırma örneklemine katılan öğrenciler gerçek durumlarını yansıtan bilgiler sunmuşlardır.
- 3) Kontrol altına alınamayan değişkenler araştırma örneklemindeki katılımcıları aynı oranda etkilemiştir.
- 4) Araştırmada kullanılan nicel teknikler araştırma alt problemlerini yanıtlamak için yeterlidir.

Tanımlar

İnternet: Çok sayıda bilgisayarın birbirine bağı olduğu dünyanın tümünü kapsayan büyük bir bilgisayar ağı (Yıldız, 2004).

İnternet Sitesi: Kişi veya kuruluşların İnternet’te oluşturduğu değişik konulardaki bilgilendirici veya eğlendirici sayfalar (Türk Dil Kurumu).

Yabancı Dil: Öğrencilere, akademik, toplumsal ve meslekle ilgili gelişmelerine katkıda bulunmak amacıyla anadili dışında öğretilen dil (Türk Dil Kurumu).

Dilbilgisi: Bir dilin kullanımını mümkün kılan kurallar bütünü, gramer (Türk Dil Kurumu).

Yabancı Diller Yüksekokulu: Üniversitelerde, yabancı dil hazırlık sınıfı olan bölümlerde öğrenim göreceğ öğrencilere herhangi bir yabancı dil öğretiminin sağlandığı yüksekokullar.

Kısaltma

YDDİS: Yabancı dil dilbilgisi İnternet siteleri

İlgili Araştırmalar

Günümüzde bilginin artışı dışında, öğrenen sayısının artması, öğrenme isteğı duyan kişilerin buldukları yerin öğretimin verildiğı yere olan coğrafi uzaklığı gibi birçok soruna çözüm getirecek yeni eğitim yaklaşımlarının işe koşulması gerekmektedir. Bu yaklaşımlardan bir tanesinin de İnternet destekli öğretim olduğu söylenebilir. Günümüzde bu amaçla hazırlanan yerli ve yabancı birçok İnternet sitesi mevcuttur. Bu şekilde hazırlanan ve eğitim amaçlı kullanılan ortamlar, web tabanlı öğrenme ortamları olarak adlandırılmaktadır.

Bu bölümde, bilgisayar ve İnternet destekli eğitim ile ilgili daha önce yapılmış araştırmalara yer verilmiştir.

Blomeyer'in (1984) araştırmasında, bilgisayar destekli dil öğretiminin ortaöğretim düzeyinde bir uygulaması yapılmıştır. Araştırmada elde edilen en ezber bozan sonuç ise genel kanaatin aksine bilgisayar destekli dil öğretiminin, dil eğitim ve öğretiminin hem başlangıcında hem de ileriki düzeylerinde sınıflarda kullanılmasının olanaklı olduğunu göstermesidir. Bir başka deyişle, bilgisayarlı öğretimin genellikle yabancı dil düzeyleri ilerlemiş öğrencilere uygun olduğu düşüncesi kabul görmektedir. Bu araştırma göstermiştir ki bilgisayar uygulamalarının sınıf ortamına başarıyla dahil edilmesinde asıl belirleyici olan öğrencilerin dil düzeyleri değildir. Bilgisayar uygulamalarının bilgisayarlı eğitimin verildiği sınıflarda çok iyi işlemesi, öğrencilerin önceden, diğer ortamlarda bilgisayarlı eğitime giriş yapmalarına bağlıdır. Diğer ortamlarda bilgisayarlı eğitim ile karşılaşmış öğrenciler, yabancı dil derslerinde de bilgisayarı oldukça verimli kullanabilmektedir. Blomeyer (1984), bilgisayar destekli materyallerin öğretmenler tarafından geliştirilmesi halinde, bir öğretim programıyla daha kolay ve etkili bir biçimde bütünleşebileceğinin altını çizmiştir.

Lee (1993), yabancı dil olarak İngilizce öğreten ve öğrenen bireylerin, bilgisayar destekli sınıf tartışması ortamındaki deneyimlerini incelemiştir. Sınıf ve bilgisayar laboratuvarında alınan gözlem notları, her bir öğretmen ve öğrenciyle yapılan görüşmelerle desteklenmiş ve haftalık oturumlarının dökümleri de veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre, öğrencilerin kişisel ayrılıkları, sosyal etmenler, tartışmada kullanılan dil ve tartışmaların doğası öğrencilerin deneyimlerini etkileyen başlıca unsurlar olmuştur.

Çeliköz (1996) bilgisayar destekli dil öğretimi için özel ders biçiminde bir yazılımın hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi konularını ele alan bir araştırma yapmıştır. Bu araştırmada elde edilen sonuçlar, bilgisayar aracılığıyla, anında geri bildirim ve düzeltme ya da pekiştirici sunma gibi öğretim prensiplerinin etkili olarak uygulanabileceğini göstermiştir. Yine bu araştırmaya göre yazılımlarda renk, ses

ve animasyon gibi bileşenlere doğru oranda yer verilmesi halinde, keyifli öğrenme şartlarının yaratılıp öğrencilerin karşılaştıkları öğrenme zorlukları azaltılabilmektedir.

Brain (1997) yaptığı bilgisayar destekli öğretim konulu araştırmasında, bilgisayar destekli öğretimin, yabancı bir dil öğrenen bireylerin dil edinme hızları üzerinde etkisi olup olmadığını sorgulamıştır. Bu sınıflarda, bilgisayar destekli öğrenme yöntemleri sayesinde sınıfta yapılan geleneksel İngilizce derslerinin çeşitlendirilmesi sağlanmıştır. Öğrencilere yazılı ve sözlü öntest ve sontest verilmiştir. Elde edilen bulgular, bilgisayar destekli dil öğretimi yöntemlerine yer verilen deney gruplarının dil edinimlerinin her bir düzeyde anlamlı ölçüde arttığını ortaya koymuştur. Deney grubundaki öğrenciler, sontesti, kontrol gruplarındaki öğrencilerden önemli bir ölçüde daha yüksek puan alarak ve daha hızlı bitirmişlerdir. Araştırmada, öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin bilgisayar destekli dil öğretiminde yetiştirilmesi ve İngilizce öğrenim programlarında dil öğretim teknolojilerinin her biçimine yer verilmesi gerekliliği önerilmiştir.

Chen (1998) Kuzey Tayvan'daki üniversite öğrencileri ile yürüttüğü çalışmada elektronik mektup arkadaşlığı gibi İnternet merkezli sınıf faaliyetlerinin öğrenci algıları üzerindeki etkisini nitel ve nicel olarak ölçmeye çalışmıştır. Bu bağlamda iki anket, bir nicel gözlem ve bir görüşme gerçekleştirilmiştir. İkinci ve yabancı dil eğitim sınıflarında bilgisayar ve İnternet teknolojilerinin kültürel öğrenmede yeteri kadar kullanılmadığı görüşünden hareket eden çalışma sonunda öğrencilerin kendilerini daha başarılı dil öğrencileri olarak gördükleri gözlenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin öğretmen veya ders kitaplarına muhtaç olmadıkları ve kendi araştırmalarıyla da öğrenebilecekleri duygusunu geliştirdikleri tespit edilmiştir. Katılımcılar, bilgisayar destekli eğitim ortamında karşılıklı etkileşime girerek Amerikan kültürünü daha fazla öğrendikleri düşüncesine sahip olmuşlardır. Çalışma, katılımcıların, bilgisayar destekli eğitimin olanaklı kıldığı bu karşılıklı iletişim sayesinde yanlış bilgilerini düzeltme olanağını da elde ettikleri düşüncesinde olduklarını göstermiştir.

Dijkstra, Collis ve Eseryel (1999) yaptıkları araştırmada, web tabanlı ortamın sınıf içi süreçleri desteklediği bir öğretim ortamının tasarımını tartışmışlardır. Dersi

değerlendirmek için öğrencilerden veriler toplayan ve dersin bir parçası olarak bu ortamın nasıl kullanıldığını açıklayan araştırmacılar, “web-destekli geleneksel öğretim ortamının, iletişim, yönlendirme ve öğrenci sorumluluğunu artırma amacıyla tasarlandığında, öğretme ve öğrenme süreçlerinin sınırlarını genişletebileceği” sonucuna varmışlardır.

Yapılan birçok çalışmada web tabanlı öğrenmenin etkisi araştırılmıştır. William (2000) bir web tabanlı öğrenme kursunu tamamladıktan sonra öğrencilerin %81’inin web tabanlı öğrenmeyi tercih ettiklerini belirtmiştir.

Özdemir’in (2001) yabancı dilde sözcük öğrenme süreçlerinin çevrimiçi bir araçta sürdürülmesi ile ilgili çalışmasında değişik veritabanı ve İnternet teknolojilerine başvurulmuştur. Hedef, İnternet üzerinden sunulan bazı İngilizce sözcüklerin çeşitli özelliklerinin, geleneksel sınıf yöntemleriyle öğrenilenlerle karşılaştırılmasıdır. Karşılaştırma, hangi kelime grubunun öğrenciler tarafından daha etkin bir biçimde kullanıldığını ortaya koymaya yöneliktir. Bu karşılaştırmada çevrimiçi öğrenme aracı sayesinde öğrencilerin belirlenen sözcükleri daha etkin olarak kullandıkları gözlenmiştir.

Watanabe (2002) Hiroshima City Üniversitesi’nde bilgisayar üzerinden kalıp okuma egzersizlerinin yabancı dil olarak İngilizce öğrenenler üzerindeki etkilerini incelemiştir. Kontrol grubu kelimeleri teker teker okurken deney grubu öbekler halinde okumuştur. Her iki grup öntest sonuçlarına göre yetenek gruplarına da bölünmüştür. Dört haftalık okuma uygulaması sürecinde öğrenciler bilgisayar ekranında gösterilen İngilizce metinleri okuyup çoktan seçmeli anlama sorularını yanıtlamışlardır. Çalışma neticesinde öbekli okumanın gerekli görüldüğü hallerde de bilgisayarlı eğitimden faydalanılabileceği görülmüştür.

Bilgisayar destekli iletişim teknolojilerinin, yabancı dil öğretimi verilen bireylerin algı ve etkileşimleri üzerindeki etkisini mercek altına alan Smith, Alvarez, Torres ve Zhao (2003) dil öğrencilerinin sosyal, dilbilimsel ve psikolojik durumları üzerinde bilgisayar destekli iletişim teknolojilerinin eşzamanlı ya da art zamanlılık,

kimliğini gizleyebilme, değişik bilgi iletim biçimleri ve uzamsallık gibi özelliklerinin büyük ölçüde etkisi olduğunu saptamışlardır. Yabancı dil öğretimi sınıflarında yazılı olarak eşzamanlı iletişim, iki kişinin karşılıklı ve sözlü tartışmasından ayrı bir katılım şeklidir. Sanal alanda kimliğini gizlemek, başka bireylerin varlığından doğan rahatsızlığın önüne geçerek öğrenmede duyuşsal faktörler üzerinde duran yabancı dil edinme kuramı açısından da önemlidir. Ayrıca bilgisayar destekli dil öğretimi sayesinde materyallerin görsel ve işitsel olarak sunulabilmesi, yabancı dil öğrencisinin algı, idrak ve anlama süreçlerini destekleyerek öğrencilerin isteklilik düzeylerini arttıracaktır.

Bowles (2004) Georgetown Üniversitesi'nde bilgisayar destekli dil eğitiminin ikinci ve yabancı dil sözcük edinimine katkı sağladığı ancak bu konuda çok az deneysel veri bulunduğu gerçeğinden hareketle bilgisayarlı öğretimi geleneksel öğretim yöntemiyle karşılaştırmayı amaçlamıştır. Bu karşılaştırma bir dikkat çerçevesinde oluşturulmuştur. Bu çalışmada sesli düşünme protokollerine başvurulmuş ve katılımcıların hedef sözcükleri ayırt ettikleri gözlenmiştir. Katılımcıların anlama düzeyleri, uygulamadan hemen sonra ve bir süre sonra tanıma durumları ve yazılı üretimleri nitel ve nicel ölçümlere tabi tutulmuştur. Ölçüm sonuçları gerek geleneksel gerekse de bilgisayarlı uygulamalarda önemli ilerlemeler olduğunu, ancak iki eğitim yöntemi arasında önemli farkın bulunmadığını ortaya koymuştur.

İnternet tabanlı İngilizce dilbilgisi öğretiminin bireylerin başarısı üzerindeki etkililiğini ele alan deneysel bir çalışma Uzunboylu (2004) tarafından yürütülmüştür. Deney grubundaki öğrenciler, bu çalışmada kullanılmak üzere hazırlanan İngilizce alıştırmaları içeren İnternet sitesini kullanmışlardır. Katılımcılar, İnternet üzerindeki alıştırmaları yanıtlandırma olanağına sahip olmanın ötesinde, oyun oynama, sohbet etme ve tartışma grubunda mesajlaşma gibi eylemleri de gerçekleştirmişlerdir. Diğer öğrenciler ise kontrol grubunu oluşturmuş ve yakın öğrenme etkinliklerini klasik yöntemle yürütmüşlerdir. Bir diğer ifadeyle, yukarıda adı geçen olanaklar bu gruba da sunulmuştur. Yabancı dildeki dilbilgisi alıştırmalarını İnternet üzerinden yürüten deney grubu ile geleneksel yöntemlerle benzer alıştırmaya ve etkinlikler tamamlayan kontrol

grubunun başarı düzeyleri karşılaştırılmış ve deney grubu üyelerinin kontrol grubundaki öğrencilere göre önemli oranda daha başarılı olduğu görülmüştür.

Ruthven, Brindley ve Hennessy (2004) sınıfta bilgisayarlı eğitim teknolojisi kullanımının eğitim bilim açısından etkilerini ele almışlardır. Bu araştırmaya katılan öğretmenlere göre sınıfta bilgisayarlı öğretim teknolojisi kullanımının katkıda bulunduğu alanlar şunlardır:

- Etkinliğin ilerleyişine ivme kazandırma
- Verimliliğin yükseltilmesi
- Çeşitliliğin sağlanması
- Sınıf-içi etkinliklerin artması
- Yaşıt yardımlaşmasını artırma
- Öğrenci bağımsızlığını ilerletme
- Öğrencilerin karşılaştıkları güçlükleri yenmesine yardım
- Başvuru kaynaklarını çoğaltma ve çeşitlendirme
- Önemli görülen konulara dikkat çekebilme
- Deneme yapma
- Denetleme ve geliştirme süreçlerine katkı

Oflazer ve Dönmez (2004) bilgisayar destekli dil öğretim ve öğrenim uygulamalarında tümce çözümlemesi fonksiyonuna sahip bilgisayar destekli dil öğretim sistemlerinin varlığının çoğu zaman göz ardı edildiğini ortaya çıkartan bir araştırma yapmışlardır. Araştırmacılar, dilin doğal işlenmesi mantığını taklit ederek etkileşimli bir İngilizce öğretme ve öğrenme programını, okumayı etkin ve etkileşimli kılmak amacıyla tasarlamışlardır. Okuyuculara sözcüklerin anlamları, eş anlamlıları, metindeki örnek kullanımları, tümcede kullanım örnekleri, metin özetleri ve dizin gibi gerekli bilgilerin ötesinde sözcük-dizimsel veriler sunabilen program hali hazırda yeterli İngilizce dilbilgisi olan öğrencilerin öğrenme deneyimlerini daha da ilerletecek biçimde organize

edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, bilgisayarlar, okuma ve yazma süreçlerini olumlu yönde etkilemektedir.

Ateş'in (2005) öğrencilerinin bilgisayara ve İngilizce'ye yönelik tutumları üzerinde bilgisayar destekli İngilizce öğretiminin etkililiğini incelemek amacıyla yürüttüğü çalışma sonuçlarına göre bilgisayar destekli İngilizce öğretimi ardından öğrencilerin İngilizce'ye ve bilgisayara yönelik tutum puanları kayda değer oranda artmıştır. Öğrenciler, bilgisayarın öğretmene yardımcı bir araç olarak İngilizce'nin daha iyi ve hızlı anlaşılmasını sağladığını da ifade etmişlerdir. Bu çalışmada Ateş bilgisayarın kişisel öğrenmeye destek verdiği, ancak öğretmenin yerini alamayacağı sonucuna varmıştır.

Jarrell ve Freiermuth (2005) İnternet'in güdüleyici bir rol oynayabileceği düşüncesinden hareketle dil sınıflarında çevrimiçi söyleşinin bir öğretme aracı olarak etkisini incelemişlerdir. Bu çalışmada küçük grupların yüz yüze görüşmeleri incelenmiş ve daha sonra elde edilen veriler küçük grubun çevrimiçi söyleşinin incelenmesi sonrası elde edilen verilerle karşılaştırılmıştır. Yapılan gözlemler göstermiştir ki öğrenciler genellikle İnternet söyleşisinde yabancı dil olan İngilizce'yi kullanma konusunda daha iyi güdülenmiştir. Gruplar karşılaştırıldığı zaman öğrencilerin katılımının çevrimiçi söyleşi ortamlarında daha yüksek olduğu ve öğrencilerin çevrimiçi söyleşiyi tercih ettikleri görülmüştür. Bu çalışma sonuçlarına daha yakından bakılırsa şu ayrıntılı sonuçlar görülür:

- Öğrenciler kendi hızlarında çalışabildiklerini, daha fazla çalışma süresine sahip olduklarını, hedef dilde konuşmayı sürdürdüklerini ve kendilerini daha rahat hissettiklerini belirtmişlerdir. Öğrenciler bu nedenlerle çevrimiçi söyleşiyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Bütün bu öğrenci ifadeleri, öğrencilerin kendilerini baskı altında hissetmedikleri için İnternet'in çekici olduğunu düşündürmektedir. Bir başka ifadeyle, çevrimiçi görüşmelerde, yüz yüze görüşmelerin aksine, derhal yanıt verme zorunluluğunun olmaması öğrencilerin baskı yaşamamasını sağlamıştır.

- Öğrencilerle yapılan görüşmede ortaya çıkan bir diğer baskın konu ise anonim oluş temasıdır. Öğrencinin karşısındaki kişiyi bilmemesi ya da tanımamasının toplumsal engellerin aşılmasında önemli katkı sağladığı görülmüştür.
- Bir başka önemli sonuç ise hedef dil kullanımı konusudur. Öğrencilerin yüz yüze görüşmede ana dile kaydıkları görülmüştür, İnternet söyleşi ortamında ise neredeyse hiç ana dil kullanmadıkları gözlenmiştir.
- Söylem çözümlemesi bakış açısıyla, İnternet söyleşisinden elde edilen dil kullanımlarının yüz yüze iletişimdeki dil kullanımlarından daha doğal olduğu, öğrencilerin daha fazla söz alma sırası değiştirdiği gözlenmiştir. İnternet görüşmesinin anında yanıt gerektirmemesi, öğrenciye düşünme süresi sunması bu durumun arkasındaki neden olarak yorumlanabilir. Bir diğer ifadeyle, İnternet gerçek iletişimi teşvik etmektedir.

Bu bulgulara dayanarak İnternet söyleşisinin yabancı dil olarak veya ikinci dil olarak İngilizce'nin öğretildiği sınıflarda yararlı ve anlamlı dil çalışmaları için kullanılabilceği görülmüştür. Dolayısıyla, İnternet öğrenci iletişimi için etkin bir araçtır. Ayrıca, iyi hazırlanmış görevlerle öğrenciler iyi bir şekilde güdülenebilir ve öğrencilerin hedef dilde daha uzun süre doğal iletişim kurmaları sağlanabilir.

Kuzu (2005) yabancı bir dili oluşturmacı öğrenme ve öğretme yaklaşımı uyarınca düzenlenen çevrimiçi destekli bir ortamda verme ile ilgili bir çalışma yürütmüştür. Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme dersinin çevrimiçi öğrenme koşullarına ve oluşturmacı öğrenme yaklaşımına göre ne şekilde uyarlanabileceğini belirlemek amacıyla gerçekleştirdiği çalışmada, dersi 15 hafta süresince İnternet destekli olarak sürdürmüştür. Öğrenciler belli başlı günlerde dersin İnternet sitesinde duyurulan çevrimiçi öğrenme ve öğretme etkinliklerini yerine getirmişler, haftanın belirli bir gününde ise 2 saat yüz yüze ders etkinliklerine dahil olmuşlardır. Araştırmada ortaya çıkan en önemli sonuç şu olmuştur: çevrimiçi destekli yürütülen bir ders için ders öncesinde yapılan hazırlıklar, çevrimiçi ders etkinliklerini planlama, yürütme ve

değerlendirme etkinliklerini tamamlayabilmenin iş yükü, salt yüz yüze verilen bir ders için gereken çabadan çok daha fazladır. Dolayısıyla, bir öğretim görevlisinin nitelikli ders işleyebilmek kaygısıyla bir akademik dönemde en fazla iki dersi çevrimiçi destekli olarak oluşturmaya yaklaşımına göre açabilir. Ulaşılan diğer sonuçlar şöyle sıralanabilir:

- Katılımcıların hepsi çevrimiçi destekli bir derse katılmak istemişlerdir.
- Öğrencilerin oldukça büyük bir çoğunluğu eşzamansız iletişimi tercih etmişlerdir.
- Öğretim görevlisi İnternet sitesinin sayfalarını önceden hazırlamalıdır.
- Öğretim görevlisi İnternet sayfalarını zamanında erişime açarak sorunları önlemelidir.
- İlk yüz yüze ders, İnternet sitesini ve çevrimiçi etkinliklerde kullanılacak araçları öğrencilere tanıtmaya ayrılmalıdır. İlerleyen haftalarda, bu sayede, dersin sorunsuz olarak sürmesi sağlanabilir.

Şahinel'e (2007) göre web tabanlı öğrenme, zengin bir öğrenme ortamı sunduğu gibi öğrenci motivasyonunu da artırır. Eğitim programıyla uyum içinde hazırlanan web tabanlı öğrenme etkinlikleri ders içinde de kullanılır. Web tabanlı öğretim çoklu medya desteği de sunar.

Chen (2008) İnternet'in genel itibariyle ne kadar etkin bir eğitim aracı olduğunu ölçmeyi hedeflemiştir. Gerek kendi çalışmasında gerekse diğer çalışmalarda elde edilen sonuçları derleyen Chen, İnternet'in İngilizce sınıflarında kullanılmasının bazı olumlu ve olumsuz sonuçlar doğurduğunu belirtmiştir. Olumlu sonuçlar şöyle sıralanmıştır:

- Öğrencilerin kendi çalışmaları ile duydukları gururun artması
- Sesletim ve anlama sorunlarının üstesinden gelerek öğrenciler arası iletişimin artması
- Yanlışlardan öğrenme fırsatları doğuracak atmosferin yaratılması
- Daha sonraki derslerde daha iyi öğrenme süreçlerinin belirmesi
- Bilgisayar kullanımını öğrenme konusundaki olumlu görüşlerin artması

- Öğrenci katılımının artması
- Sınıf okumalarının tartışılması olanağı
- Elektronik söyleşilerle eleştirel düşüncenin geliştirilmesi
- Ağ bağlantılı bilgisayarlarla daha iyi bir öğrenme çevresinin doğması
- Elektronik işbirliği ile ekip çalışmasının gelişmesi
- Değişik bakış açıları ve görüşlerin ele alınması
- Öğrencilerin düşüncelerinin yazıya dökerek kendilerini daha iyi ifade edebilme olanağına sahip olmaları ve dolayısıyla çevrimiçi yazma sayesinde öğrenme konusunda daha istekli olmaları

Chen (2008) İnternet'in her ortam ve koşulda yararlı olamayacağını, gerek öğretmenlerin gerekse de öğrencilerin doğru İnternet kullanımları konusunda eğitilmeleri gerektiğini de vurgulamıştır.

Akar (2008) İnternet'in İngilizce öğretim ve öğreniminde etkin bir araç olarak kullanılabileceği görüşünden hareketle İngilizce öğreten ve öğrenen bireylere bir anket uygulamıştır. Bu çalışmada öğretmenlerin ve öğrencilerin bilgisayar ve İnternet ile ilgili düşünceleri ve tutumlarına odaklanmış ve İnternet kaynaklarının yabancı dil olarak İngilizce öğretim ve öğreniminde nasıl faydalı bir araç olarak kullanılabileceğini irdelemiştir. Çalışmada başlıca aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

- İnternet İngilizce dersleri için etkin ve faydalı bir araçtır. İnternet kullanılarak eğitim alan ve ödevlerinde İnternet kullanan öğrenciler İnternet kullanmaksızın öğrenenlerden daha başarılı ve istekli olmuşlardır.
- İnternet kaynakları öğrenme sürecini daha kolay ve etkin kılar.
- Birçok okulda İnternet erişimi vardır ve öğrenciler araştırmalarında, proje ve ödevlerinde bilgisayar ve İnternet'ten yararlanabilmektedir.
- Öğretmenlerin evlerinde ve okullarında bilgisayarları vardır ve İnternet'i eğitsel ve kişisel nedenlerle kullanmaktadırlar.

- İnternet siteleri, elektronik posta, tartışma formları gibi İnternet kaynakları İngilizce öğretiminde ve öğreniminde yararlı kaynaklar olarak görülmektedir ve kullanılmaktadır.
- İnternet'in İngilizce öğretme sürecinde uygulama sorunları kısa sürede giderilmelidir.
- İnternet unsurları içeren dersler daha güdüleyicidir ve İnternet yardımıyla dersler daha zevklidir.
- İnternet öğretimle geçirilen süreyi azaltmaktadır.
- İnternet, derse katılmak istemeyen öğrencilere de yardım etmektedir, çünkü bu tarz öğrenciler kendi hızlarında konuları öğrenebilmekte, araştırma yapabilmekte, ödevlerini hazırlayabilmekte ve pratik yapma olanağına erişmektedir.
- İnternet'in, öğrenme tipi her nasıl olursa olsun her öğrenciye faydalı olduğu görülmüştür. İnternet'te her tip öğrenme biçimine sahip öğrenciye göre etkinlikler bulunabilir.
- İnternet teknolojisi sayesinde bireysel öğretme teknikleri daha erişilebilirdir ve bu öğrenci başarısına katkı sağlar.

Yukarıda bahsedilen araştırmalardan elde edilen ortak düşünce, bilgisayar ve dolayısıyla İnternet'in yabancı dil öğretiminde kullanılmasının birçok fayda sağlayacağı yönündedir.

BÖLÜM II

İLGİLİ ALANYAZIN

Bu bölümde araştırmanın kuramsal çerçevesini oluşturan bilgilere yer verilmiştir.

Eğitim

Eğitim; bireylerin birbirleri ile kolay iletişim sağlayabilmesi, çağı yakalayabilmesi ve gelişmiş toplumlarla yarışabilmesi için en gerekli olgulardan biridir. Çok eski çağlardan beri insan hayatında var olan eğitim hakkında da birçok tanım yer almaktadır. Bunlar içerisinde Ertürk'e (1994) göre eğitim, bireyin kendi yaşantısı yoluyla davranışlarında istendik ve kasıtlı olarak değişme meydana getirme sürecidir. Eğitim, davranış geliştirme, bilgi-beceri ve tutum kazanma sürecidir.

Daha genel anlamda eğitim, bireyde davranış değiştirme sürecidir. Geniş anlamda ise; bireyin toplum standartlarını, inançlarını ve yaşam yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir (Kaya, 2006).

Klasik anlamda eğitim, belli bir konuda, bir bilgi ya da bilim dalında yetiştirme ve geliştirme işidir (Hançerlioğlu, 1992).

Eğitim genel anlamda bireyde davranış değiştirme sürecidir. Eğitim sürecinden geçen kişinin davranışlarında belli bir değişme olması beklenmektedir. Eğitim yoluyla kişinin amaçları, bilgileri, davranışları, tavırları ve ahlak ölçülerinin değiştiği ifade edilmektedir. Eğitim sürecine giren kişilerde bu değişimin istenilen yönde olması beklenmektedir (Varış, 1988).

Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre ise eğitim, yeni kuşakların, toplum yaşantısında yerlerini almak için hazırlanırken, gerekli bilgi, beceri ve anlayışlar elde etmelerine yardımcı olma etkinlikleridir (Yiğit, 1997).

Özçelik (1992), eğitime ilişkin bu tanımları değerlendirerek, tanımlarda geçen ortak noktaları şu şekilde ortaya koymuştur:

1. Eğitimin süreç yönü vardır. Eğitim etkinliklerinin gerçekleşmesi için belli bir zamana ihtiyaç vardır.
2. Eğitimin özü davranış kazandırmadır.
3. Eğitim bireyde gelişme ve ilerleme yaratmalıdır.
4. Eğitim süreci ancak değerlendirilerek kontrol edilebilir, geliştirilebilir.

Eğitimin Amacı

Eğitimin amacı konusunda çok çeşitli görüşler savunulmuştur. Bu görüşler ülkelerin ekonomik, politik, sosyal durumları ve içerisinde buldukları zamana göre değişiklik göstermiştir.

Eğitimin temel amacı, öğrenci davranışlarını istenilen yönde değiştirmektir (Okan, 2005). Özyenginer'e (2006) göre ise; öğrenme becerilerinin ve problem çözme yeteneğinin geliştirilmesidir.

Yeşilyaprak'ın (2003) düşüncesinde çağdaş eğitimin işlevi; öğrencilerin bedensel, psikolojik ve toplumsal yönlerden bir bütün olarak devamlı bir şekilde gelişmelerine, topluma aktif uyum yapabilecek mutlu ve üretken kişiler olarak yetişmelerine ortam sağlayarak yardım etmek olmalıdır.

Sonraki bölümlerde, bu araştırmanın ana konusunu oluşturan yabancı dil eğitimi ve yabancı dil eğitiminin tarihsel gelişimi ve öneminden kısaca bahsedilmektedir.

Yabancı Dil Eğitimi

İnsanın konuşma yeteneğini kazanması ve dilin doğuşu konusunun yanında, birey için yabancı dil kavramının ne zaman ortaya çıktığı konusunun pek fazla aydınlatılmadığı görülmektedir (Hengirmen, 2002).

Dilin öncelikle sözlü olarak ortaya çıktığı ve bugün bile daha pek çok yazıya geçirilmemiş dil olduğu düşünüldüğünde, yabancı dil öğreniminin de başlangıçta yalnızca sözlü olarak gerçekleştirildiği tahmin edilmektedir. Yazı bulunduktan sonra Sümerler (M.Ö. 5000-2000) ilk kez heceye dayanan bir yazı sistemini kullanmışlardır. Akadlar (M.Ö. 2225) Sümerlerin ülkesini ele geçince iki ülke arasında zorunlu bir kültür alışverişi başlamıştır. Akadlar kendilerinden daha üstün bir uygarlığa sahip olan Sümerlerin dilini öğrenmişlerdir. Böylece insanlık tarihinde ilk kez yazılı ve sözlü yabancı dil öğrenimi başlamış olmaktadır (Hengirmen 2002).

Yabancı dil öğrenimi açısından Helenistik dönemde (M.Ö. 327-27) daha çok Yunancanın öğretimine önem verilmiştir (Başkan, 1967). Romalılar M.Ö. 1. yüzyılda çocuklarına Yunanca ve Latince öğretmişlerdir. Aristophanes (M.Ö. 5. yüzyıl) Yunancada az kullanılan ve zor anlaşılan sözcükleri açıklayan bir sözlük oluşturmuştur. Ancak, Yunanca 6. yüzyıldan sonra önemini iyice yitirmeye başlamıştır. Buna karşılık Latince, Avrupa'nın her yerinde öğretim, din, yönetim ve ticaret dili olmuştur.

Ortaçağda gelişen ve artan dil çalışmaları Yeniçağda daha büyük bir önem kazanmıştır. 1660'da Paris'te Port Royal Okulu'nda öğrenciler için bir dilbilgisi kitabı hazırlanmıştır. Bu kitapta konuşma sanatı kuralları, bazı dil olayları ve dilbilgisi kurallarının açıklamaları yapılmış, Fransızcanın özellikleri üzerinde durulmuştur. Port Royal dilbilgisinin en önemli yanı ise bütün dillerde ortak bir mantık ilkesinin varlığını kanıtlamaya çalışmaktır (Hengirmen, 2002).

Dil konusunda en yoğun ve önemli çalışmalar 18. yüzyılda başlamıştır. Bu yüzyılda dil konusunda en önemli çalışmaları yapan düşünürün Wilhelm von Humboldt olduğu söylenmektedir. Humboldt, Cava adasında konuşulan Kavi dili üzerinde

çalışmıştır. Humboldt'a göre dil bitmiş bir iş ya da tamamlanmış yapıt değildir. Dil, gelişen ve değişen yaşam koşullarına göre sürekli olarak eskiyen ve kendini yenileyen bir olgudur. Her dilin ayrı bir içyapısı vardır ve ulusların kültürünü en güzel biçimde yansıtır (Akarsu, 1984).

Günümüzde anadil dışında yabancı bir dil öğrenimi büyük önem kazanmıştır. Bireyin eğitimi, iş alanı ve diğer toplumsal alanlarda ihtiyaç duyduğu bir etmen haline gelmiştir. Yabancı dil öğrenmenin yararları Nebraska Yabancı Diller Örgütü (1996) tarafından şu şekilde özetlenmiştir.

1. **Kişisel Yararlar:** Başka ülkede rahatça seyahat edebilme imkanı, yabancı dil edebiyatını, film ve müziklerini orijinal şekilleriyle görme ve anlama imkanı, dünyadaki kültürel farklılığı ayırt etme imkanı gibi kişisel yararları bulunmaktadır.
2. **Düşünsel Yararlar:** Yabancı dil yapılarını ve dil bilgilerini öğrenerek anadilini daha iyi tanıma, hafıza yeteneğini geliştirme, kendini ifade etme yeteneğini geliştirme, kelime haznesini genişletme, bunun yanında anadilini yeni alanlarda kullanma becerisini artırma gibi düşünsel yararları bulunmaktadır.
3. **Kariyer Yararları:** Üniversite sonrası yaşamda dil gerekliliği, yabancı üniversitelerde öğrenim görme imkanı, resmi görevlerde çalışma imkanı, uluslararası ve yabancı kaynaklı şirketlerde çalışma imkanı sağlama kariyer yararlarındandır. Nebraska Yabancı Diller Örgütü (1996) yabancı dil öğrenmenin, bugünün ve yarının dünyasında kariyer seçimi konusunda bir rekabet aracı olduğunu belirtir. Bu durum, New York Çalışma Bölümü ile yaptıkları görüşmelerde, ikinci bir dilde iletişim kurabilen işçi istediklerini belirten işverenlerce kanıtlanmıştır.
4. **Dinleme Becerisi:** Yabancı dil öğreniminin, dinleme becerisini ve hafızayı geliştirdiği ve böylece iletişim olgusuna önemli bir boyut kazandırdığı belirlenmiştir.

5. **Okuma Becerisi:** Yabancı dil öğrenenlerin kendi dillerini okuma-anlama becerilerini de geliştirdikleri ve ayrıca okuma sınavlarında daha yüksek notlar aldıkları bilinmektedir.
6. **Başarı Notu:** Lisede bir yabancı dili öğrenmiş olan öğrencilerin kendi dilleri ve matematiği öğrenme performansı, öğrenmemiş olanlardan daha yüksektir. Daha ayrıntılı araştırmalar, matematik problemlerini çözmek için gerekli olan zihinsel işlem becerilerinin, dil işlemleri tarafından da geliştirildiğini göstermektedir.
7. **Kültürel Çoğulculuk:** Yabancı bir dili öğrenmiş olan çocuklar, diğer kültürlerle karşı kültürel çoğulculuk, açıklık ve takdir duygusu beslemektedir.

Teknolojinin baş döndürücü bir hızla değiştiği, iletişimin hızının ve boyutlarının inanılmaz geliştiği günümüzde artık insanların anadili dışında bir yabancı dil öğrenmesi neredeyse zorunluluk haline gelmiştir. Hiç kullanmayacak bile olsa yabancı dil bilmesi insanlar için iş bulma konusunda avantaj sağlamaktadır. Özellikle gelişmiş ülkelerde yabancı dil eğitimi bir değil birkaç dilin iyi öğrenilmesini sağlamaya yönelik çabalara dönüşmüştür.

Okulöncesi eğitimde bile tercih unsuru haline gelen yabancı dil eğitimine ülkemiz gerçekliği açısından baktığımızda, yabancı dil eğitiminin erken yaşlarda özellikle ilköğretim okullarında planlı bir şekilde uygulanması şüphesiz ki çok faydalı olacaktır. Ancak, hemen hemen her gün gazetelere ve tartışmalara konu olan derslik, okul, öğretmen yetersizliği ve kalabalık sınıflar yabancı dil eğitiminin ilköğretim okullarında verimli bir şekilde uygulanmasını imkansız hale getirmektedir. Bu durum daha ileri seviyedeki devlet okullarında da çok farklı değildir (Aygün, 2008).

Üniversite eğitiminde yabancı dil bilgisi bilimsel çalışmalar ve sorun çözüm bağlamında yapılan araştırmalar alanlarında önemlidir, fakat ne yazık ki öğretim elemanlarının yabancı dil bilgisinin yeterli olmaması ya da devlet okullarında yetişen öğrencilerin beklenen düzeyde yabancı dil eğitimi almadığı için devlet üniversitelerindeki yetersizliklerden söz edilmektedir. Üniversiteler önemli bir sayıda

bölüm öğrencisinin lisans eğitimine geçmeden önce yabancı dil yeterlilik sınavından başarılı olmasını şart koşturmaktadır. Yabancı dil yeterlilik sınavında başarılı olamayan birçok öğrenci de üniversitede hazırlık sınıfı okumak durumunda kalmaktadır. Bu durum da birçok üniversitede Yabancı Diller Yüksekokullarının kurulmasına neden olmuştur. Birçok öğrenci lisans eğitiminden önce bu okullarda yabancı bir dil eğitimi almaktadır.

Sonraki bölümlerde, alınan bu eğitimin önemli bir bölümünü oluşturan ve bu araştırma ile doğrudan ilgili olan dilbilgisi öğretimi ile ilgili bazı bilgilere yer verilmektedir.

Yabancı Dil Eğitiminde Dilbilgisi Öğretimi

Dil öğretimi sahasında dilbilgisi çoğunlukla yanlış anlaşılmıştır. Bu yanlış anlamın temelinde dilbilgisinin dilin statik yapılarına dair keyfi kurallar toplamı olduğu görüşü yatmaktadır. Sorgulanması gereken diğer iddialar arasında yapıların öğretilmesinin gerekmediği, öğrencilerin bunları kendi kendine edinebilecekleri, ya da yapılar öğretilirse derslerin sıkıcı olacağıdır. Sonuç olarak, iletişim ya da yetkinlik temelli öğretim yaklaşımları bazen dilbilgisi eğitimini büyük ölçüde sınırlar. Dilbilgisi hakkında mit diyebileceğimiz iddialardan bazıları şunlardır:

1. *Dilbilgisi doğal olarak edinilir; öğretilmesine gerek yoktur.* Bazı öğrencilerin yabancı dil dilbilgisi öğretilmeden doğal olarak edindiği doğrudur. Örneğin, bazı göçmenlerde, özellikle genç olanlarda, durum böyledir. Ancak, bu bütün öğrenciler için geçerli değildir. Göçmen gruplar arasında belirli bir yetkinlik kazandığı halde dili doğru kullanamayanlar mevcuttur. Asıl önemli soru kendi kendilerine İngilizce'yi doğru kullanamayanlara eğitim yoluyla yardım edilip edilemeyeceğidir. Belirli dilbilgisi öğelerinin başarılı öğrenciler için bile uzun bir süre gerektirdiği bir diğer gerçektir. Carol Chomsky (1969) anadili İngilizce olanların yetişkinlik dönemlerinde hala bazı dilbilgisi yapılarını öğrenme süreci içerisinde olduklarını ortaya koymuştur.

Böylelikle, diğer bir önemli soru öğrencilerin doğal dil öğrenim sürecinin eğitimle hızlandırılıp hızlandırılmayacağıdır. Bu soruya birçok kaynaktan araştırma sonuçları bulunabilir. Pienemann (1984) herhangi bir eğitim olmadan aylar sürerken dilbilgisi eğitimi alan deneklerin bir üst aşamaya geçişlerinin iki haftada gerçekleştiğini göstermiştir. Kendi kendine öğrenemeyenlerin eğitim yoluyla dilbilgisi edinmesi konusunda araştırmalar form ağırlıklı eğitimin öğrencilerin doğru kullanım becerilerini geliştirdiğine işaret eder (Larsen-Freeman, 1995).

2. *Dilbilgisi anlamsız formlar topluluğudur.* Bu mitin kaynağı insanların dilbilgisi terimini fiil çeşitleri ve lengüistik formlara dair kurallarla özdeşleştirmesidir. Bununla beraber dilbilgisi tek boyutlu ve anlamsız değildir. Dilin üç boyutu olan şekil, anlam ve kullanımı içine alır. Bu boyutlar birbiriyle bağlantılıdır. Buna rağmen her biri dilbilgisinde ayrı bir perspektif sunar. Herhangi bir dilbilgisi yapısını doğru, anlamlı ve yerinde kullanmak her yabancı dil öğrencisinin dikkat etmesi gereken üç boyuttur.
3. *Dilbilgisi keyfi kurallardan oluşur.* Dilbilgisi konusunda bazı keyfilikler söz konusu olsa da keyfi kabul edilenlerin tümü aslında böyle değildir. Yeterince geniş bir bakış açısına sahipseniz kuralların mantığını anlamak mümkündür.
4. *Dilbilgisi sıkıcıdır.* Bu mit dilbilgisi yalnız tekrar ve ezber alıştırmaları yoluyla öğrenilebileceği düşüncesinden kaynaklanır. Dilbilgisi öğretmek öğrenciden kalıpları anlamsızca tekrar etmesini istemek ya da kuralları ezberletmek değildir. Bunlar sıkıcı olabilir ve dilbilgisi öğretimini temin anlamına da gelmez. Ancak bu, alıştırmaların tümüyle gereksiz olduğu demek değildir, alıştırmalar anlamlı ve bir amaç dahilinde kullanılmalıdır. Öğrenciyi düşünmeye yönlendiren, yalnız mekanik cevaplar içermeyen alıştırmalar aynı zamanda eğlenceli olacaktır.
5. *Öğrencilerin öğrenme tarzları farklıdır. Her öğrenci dilbilgisini öğrenemez.* Araştırmalar bazı insanların diğerlerine nazaran daha analitik bir öğrenme tarzına sahip olduğunu göstermiştir. Hatch'a (1974) göre bazı öğrenciler dili

kurallar oluşturarak öğrenir. Bunlar doğruluk açısından başarılı ancak dilin kullanımında başarılı değildirler. Diğer bir grup, Hatch'ın ifadesiyle, veri toplayarak öğrenir, dili akıcı olarak kullanırlar ancak doğruluk konusunda başarılı değildirler. Bu araştırma her öğrencinin dilbilgisini öğrenip öğrenemeyeceği konusunda bir yargıda bulunmamaktadır. Bazılarının dilbilgisi öğrenemeyeceğini gösteren bir araştırma da mevcut değildir. Anadile hakimiyet ikinci bir dilin dilbilgisinin de herkes tarafından öğrenilebileceğine bir delildir. Dilbilgisi de diğer öğrenilenlerden çok farklı olmadığına göre öğrenciler farklı derecelerde öğreneceklerdir.

6. *Dilbilgisi cümle ve onun alt seviyelerine ait fenomenlerle ilgilidir.* Dilbilgisi, cümle seviyesinde iş görür ve dilde mümkün olan sözdizimi ve kelime sıralamalarını ifade eder. Ayrıca, cümleden daha küçük seviyelerde, özne-yüklem uyumu ve benzeri konularda da iş görür. Bununla beraber dilbilgisi kuralları cümle üzeri seviyelerde, yazılı ve sözlü anlatım seviyelerinde de uygulanır. Örneğin, 'zaman (tense)'ların kullanımında tercih cümle seviyesinde izah edilemez, bunun için bağlama bakmak gerekecektir. Dilbilgisini cümle ya da cümle altı seviyelerde öğretmek yanlış ve genel bağlam içerisinde bakıldığında görünüşteki keyfilik de ortadan kalkmış olacaktır.
7. *Dilbilgisi ve kelime hazinesi bilgi sahasına girer. Okuma, yazma, konuşma ve dinleme dilin dört becerisidir.* Dilbilgisi statik bir bilgi olarak düşünülebileceği gibi bir süreç olarak da algılanabilir. Dil öğretmenleri öğrencilerinin tüm dilbilgisi kurallarını tekrar edebilip de bunları uygulayamamalarından hoşnut olmayacaklardır. Öğrencilerin hedefi iletişime yönelik hedefleri doğrultusunda dilbilgisini kullanmaktır. Diğer alanlarda olduğu gibi bu da alıştırmaya gerektirir. Ne tür bir alıştırma gereklidir? Ellis (1993) yapısal bir eğitim programının öğrencilere doğru dilbilgisi ürünleri ortaya koymayı öğretmekten daha faydalı olduğunu söylemektedir. Dilbilgisi öğretimi öğrencinin bilincini arttırmaya yönelik olmalıdır.

8. *Dilbilgisi bir dilin tüm yapılarına kurallar/açıklamalar getirir.* Dildeki bazı kullanımların, neden oldukları şekilde oldukları süregelen bir sorudur. Çünkü diller sürekli evrilir ve dilbilimcilerin açıklamaları her zaman için tam olamaz, dilin değişen yapısını takip etmek gereklidir. Diller değişir ve ders kitaplarında yer alan kurallar da değişime tabi ve kategori dışı olarak görülmelidir. Dilbilgisi öğrenimi bir süreç olduğu gibi dilbilgisi de bir süreçtir. Her ikisi için de çok az statik şey söz konusudur.

Sonuç olarak, eğer dil öğretiminin amaçları arasında öğrencilere dili doğru, anlamlı ve yerinde kullanmayı öğretmek varsa dilbilgisi öğretimi zorunlu hale gelir. Dilbilgisinin statik bir keyfi kurallar sistemi olarak görülmesi yerine şekil, anlam ve kullanım boyutlarıyla tanımlanan yapılardan oluşan akılcı, dinamik bir sistem olarak görülmesi gerekir.

Yabancı Dil Eğitiminde Bilgisayar ve İnternet Kullanımı

Yabancı dil eğitiminde teknolojinin kullanımı yeni bir olgu değildir. 1960'lı ve 1970'li yıllardan beri kasetçalarlar, dil laboratuvarları ve videolar yabancı dil eğitiminde kullanılmaktadır.

Dil eğitiminde bilgisayar destekli materyallerin kullanılmasının ise 1980'lerin başında ortaya çıktığı söylenebilir. İlk bilgisayar destekli dil eğitim programları öğrenenlerin bilgisayar ekranındaki öğeye tepki vermeleri ve metin içinde boşluk doldurmaları, cümle yarılarını eşleştirmeleri ve çoktan seçmeli aktiviteleri yapmaları şeklindeydi. Bütün bu aktiviteler, öğrenenin nerede hata yaptığını gösteren ve bu hataların nasıl düzeltilmesi gerektiğini ifade eden uzun geribildirimler ile sadece doğru cevabı veren kısa geri bildirimlerden oluşmaktaydı (Dudeney ve Hockly, 2007). Günümüzde bilgisayar destekli dil eğitim materyalleri CD veya DVD ortamında birçok yabancı dil eğitimi veren ders kitabıyla beraber kitabı tamamlayıcı materyal olarak kullanılmaktadır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygın hale gelmesi ile bilgisayar destekli dil eğitiminin sadece bilgisayar programlarının kullanımı ile sınırlı olmaktan çıkıp İnternet ve Web tabanlı araçların kullanılması şekline dönüştüğü söylenebilir. İnternet ve iletişim teknolojilerindeki ilerlemeler 1990'lı yıllarda teknoloji destekli dil öğrenimi kavramının ortaya çıkmasına neden olmuştur (Dudeney ve Hockly, 2007).

Çağımızın en önemli buluşlarından olan bilgisayarların yabancı dil eğitiminde kullanılması gerek düşünsel boyutta gerekse de uygulamada her geçen gün yaygınlaşmaktadır. Bilgisayar teknolojisinin, dolayısıyla da İnternet'in eğitim ve öğretim üzerinde yadsınamaz bir etkisi vardır ve bu etki sürekli artmaktadır (Kinnaman, 1990).

McGrant ve Johnson (2009) yabancı dil eğitiminin doğası gereği hedef dile olabildiğince maruz kalmayı ve hedef dili kullanarak iletişime geçmeyi zorunlu hale getirdiğini ve teknolojinin bu konuda neredeyse vazgeçilmez bir araç olduğunu belirtmişlerdir.

Teknolojinin dil eğitiminde kullanılması ile ilgili yapılan çalışmalarda dikkat çeken bir nokta bilgisayar ortamlı eğitimin yüz yüze dil eğitimi ile birleştirmenin yararlarını ortaya koymaktadır (Kern, 1995; Kinginger, 1998; Abrams, 2003; Posa, 2005).

Yüz yüze eğitimde öğreten ile öğrenen arasındaki iletişimin bilgisayar ortamlı dil eğitimindeki gibi etkili olmayacağı düşünülse de Kern'e (1995: 459) göre:

“İletişim teknolojilerindeki yeni eğilimler, yüz yüze sözlü iletişimde olan dil ötesi özelliklerin eksikliğini gidermektedir. Mesela, gülümseme [:-)], surat asma [:-(] ya da göz kırma [;-)] gibi yüz ifadeleri simgelere dönüşmüş, ses tonu ise büyük harf, ifadenin altını çizme, ünlem ya da başka sembollerle ifade edilir hale gelmiştir.”

Bilgisayar destekli dil öğretiminin ilgi çekme, öğrencileri güdüleme, öğrenmeyi bireyselleştirme özellikleriyle yabancı dil öğretiminde etkili bir araç olma potansiyeli birçok araştırmada ortaya konmuştur. Bu potansiyel, hem çevrimiçi hem de çevirimdışı bilgisayar destekli dil öğretimi ortamlarında gözlenmektedir. Kitao ve Kitao (1996) öğretmenlerin İnternet’i öğretim planları ve sınıfta kullanacakları materyaller için bilgi toplamada kullanabileceği gibi İnternet’in İngilizce öğretimi için çok sayıda yararı olduğunu altını çizmişlerdir. Sınıfta İnternet’ten yararlanmanın pek çok yolu vardır. Öğretmenler, öğrencilerinin mektup arkadaşı gibi elektronik mektup arkadaşı bulmalarını sağlayarak, elektronik posta aracılığıyla bireysel ya da grup olarak bir başka ülkedeki yaşlılarıyla iletişim kurmalarına yardımcı olmaktadır. Öğretmenler ise elektronik dergi ya da haber listelerine e-posta aracılığıyla üye olarak, İngilizce öğretimindeki yeni gelişmeleri izleyebilir, yabancı dil olarak İngilizce öğretimiyle ilgili elektronik posta listelerine üye olarak diğer öğretmenlerle karşılıklı bilgi alışverişinde bulunabilirler. Öğrenciler İnternet’teki İngilizce öğrenme materyalleriyle çalışabilir, İngilizce haberleri İnternet aracılığıyla okuyabilir, bir elektronik posta listesine üye olarak sınıf projeleri yürütebilirler.

Öğretim Amaçlı İnternet Sitelerinin Özellikleri

İnternet üzerinde herkesin sayfa oluşturabildiği ve denetimsiz olarak yayımlayabildiği bir ortamda gözden kaçırılmaması gereken nokta, web sitesi üzerindeki tüm bilgilerin eğitim amaçlı kullanıma uygun olup olmadığıdır (Janicke, 1997). Bu tür web sayfalarının analiz edilmesinde kullanılan, herhangi bir kurum tarafından geliştirilmiş ve kabul edilmiş standartlar yoktur. Bir web sitesi tasarlanırken dikkat edilecek unsurlar ve önemli noktalar birçok araştırmacı tarafından vurgulanmaktadır (Battleon, 2001). Ülkemizde bir web sitesinin analizinde kullanılacak kriterlere yönelik kabul edilmiş bir standart mevcut değildir. Bu durum web sayfalarının hazırlanmasında herkesin kendine göre bir yol çizmesine neden olmuştur.

Son dönemlerde hızla yaygınlaşmakta olan web tabanlı öğrenme amacıyla hazırlanan birçok örnek ülkemizde de mevcuttur. Bu güne kadar birçok örnek verilmiş olmasına rağmen, henüz istenen düzeye ulaşılmış değildir. Bu durumun sebebi olarak, hazırlanan sitelerin herkes tarafından kabul gören bir standardizasyondan yoksun olmaları gösterilebilir.

Çakıroğlu, Akkan ve Çebi (2008) çalışmalarında eğitsel içerikli web sayfalarının karakterizasyonunu belirlemek amacıyla pedagojik, içerik, tasarım, arayüz, teknoloji ve güvenlik başlıkları altında kriterler belirlemişlerdir. Eğitsel içerikli sitelerde öğrenci, öğretmen, site hazırlayıcıları ve site arayüzü gibi unsurlar ana unsurlar olarak göze çarpmaktadır. Bu unsurların özellikleri göz önüne alındığında web tabanlı öğrenme ortamlarının içerik, tasarım, arayüz, teknoloji ve güvenilirlik, pedagoji gibi temel öğelerden oluştuğunu söylemek mümkündür.

Bu bölümde öğretim amaçlı İnternet sitelerinin sahip olması gereken özellikler tartışılmaktadır.

Doyurucu içeriğe sahip olmayan bir İnternet sitesinin, sadece etkileyici tasarımıyla fayda sağlaması ve hatta bilinirlik kazanması olası değildir. İçerik sadece metinden ibaret değildir. Müzik, ses, animasyon ya da video görüntüleri sitede iletişimi sağlayan her türlü araç içerik olarak nitelenebilir. İyi olarak değerlendirilecek içerik, amacına uygun olan, izleyici için cazip ve alakalı olan içeriktir.

İnternet üzerinde yer kaplayan her objenin belli bir amacı vardır. Bu amaç sitenin oluşturulması aşamasında yapılacak olan her türlü faaliyete bir sorumluluk yükler (Ünaldı, 1997). İnternet sitesini tasarlamadan önce, kimin hangi amaçla İnternet sitesi kullanacağını kararlaştırılması gerekir.

Günümüzde yayınlanmakta olan sitelere bakıldığında çoğu sitenin içeriğinin birbiriyle neredeyse aynı olduğunu görmek mümkündür (Richmond, 2001). Birçok eğitim içerikli sitedeki içerikler incelendiğinde bir web sitesinde yayınlanan içeriğin aynen kopyalanıp bir başka sitede yayımlandığı görülecektir. Beğenilen içerik hakkında

araştırma yapılıp, konuyu farklı açılardan ele almak sitenin orijinal olmasına katkı sağlayacaktır.

İnternet üzerinde herkesin bir site oluşturabildiği ve denetimsiz olarak yayımlayabildiği bir ortamda gözden kaçırılmaması gereken nokta web üzerindeki tüm bilgilerin doğru ve güvenilir bilgiler içermesidir. İçerikteki bilgilerin doğru olması, yanlış kavramlar bulunmaması öğrenciler için çok önemlidir. Öğrencilerin verilen bilgilerin güvenilirliği hakkında muhakeme yapması zordur.

Web sayfalarında gereksiz terimlere yer verilmemelidir. Mutlaka kullanılması gereken bir ifade varsa o ifadeye ilişkin bilgi bulundurulmalı ve anlaşılabilirlik sağlanmalıdır.

Eğitsel içerikli web sayfalarında içerik güncel olmalı hedef kitleyi güncel olaylardan soyutlamamalıdır. Ayrıca, değişen bilgi ve kavramlarla ilgili içerik düzeltmelerine gitmeli sürekli güncellenebilir sayfalar hazırlanmalıdır.

Sitenin herhangi bir grubu veya kurumu temsil ettiğine dair bilgi ya da logolar yazar/yayıncı sorumluluğu açısından açıklayıcıdır. Bu şekilde yazarın ve yayıncının konuyla ilgisi, alandaki yeri ve saygınlığı sorgulanabilir. Yazarın/yazarların ilgili alandaki uzmanlıklarıyla ilgili eğitimlerini gösterir ünvanları, bağlı oldukları kurum ve bu kurumdaki görevleri diğer yayınları ile ilgili bilgiler bu alanda yardımcı olur.

İçerik hazırlanırken dilbilgisi kurallarına uygun, açık ve anlaşılır bir dil kullanılmalıdır. Eklenen tüm metinlerde noktalama işaretlerine, yazım ve imla kurallarına dikkat edilmelidir.

Site hazırlanırken yararlanılmış olan kaynaklar belirtilmeli ve içeriğe uygun yararlı bağlantılara yer verilmelidir. Ancak verilen bağlantıların doğru olarak çalışmasına, verilen bağlantının güvenli ve kullanıcıya fayda sağlamasına dikkat edilmelidir.

Eğitsel içerikli bir web sayfası tasarlanırken içerik, gereksiz ayrıntılardan arınmış, güncel doğru ve doyurucu olmalıdır. İçeriğin doyuruculuğu; kullanıcının aradığı konu hakkında yeterince kaynak dokümana (metin, grafik, animasyon, ses, vb.) yer verilmesi ile sağlanabilir.

Belli bir grup kullanıcıyı hedef alarak grubun düzeyine göre hazırlanmış bir eğitsel içerikli web sitesi farklı düzeylerdeki kullanıcılar için uygun olmayabilir. Belirlenen hedef kitleye uygun ifadeler, yazı tipleri, fontlar, resimler kullanılması önemlidir. Bununla birlikte, kullanıcının hedef kitleye girip girmediği konusunda kendisini sorgulaması gerekir (Hastings, 1998).

Web sayfalarının içeriği, kullanıcı katkısıyla da zenginleştirilebilir. Kullanıcının bir dokümanı sayfaya yüklemesi, bilgi ve yorumlarını paylaşması içeriğin zenginleşmesini sağlayacaktır. Bu açıdan kullanıcının web sayfasına katkısını sağlayacak ortamlar (yukarı yükleme *-upload-*, forum, vb.) web sayfasında bulundurulmalıdır.

Çoğu sitede ders dokümanları bulundurulmakta ancak indirilmesine izin verilmemektedir. Birçok kullanıcı bu tür sitelere rastladığında kullanmaktan vazgeçmektedir. İyi bir eğitsel içerikli web sayfasında kolay, hızlı ve güvenli indirme işlemleri için alanlar ayrılmalıdır.

Etkin bir öğrenme sağlanması için bir e-öğrenme materyali; metin, ses, basit grafiksel sunumlar, video sunumları, animasyonlar, simülasyonlar, oyunlar, test sistemleri, geri bildirimlerle desteklenmiş etkileşimler gibi bileşenlere sahip olmalıdır (Caws ve Friesen, 2006). Sanal ortamda da olsa bir ğretim aktivitesi tasarlanırken öğrenme teorilerine, ğretim tekniklerine, tasarım ilkelerine, ğretim ilkelerine, ğretim tasarımına dikkat edilmelidir.

İnternet sitesi tasarlanırken öğrenme teorilerinden faydalanılması gerekir. Temel ğrenme teorileri davranışlılık ve yapılandırıcılık olarak sınıflanabilir. Son yıllarda ğretmen merkezli öğrenme yaklaşımının esas alındığı davranışlılığa karşı

yapılandırma yaklaşım dikkate alınmaktadır. Dolayısıyla internet siteleri de öğrenenlerin özgürce bilgiyi yapılandırmalarını ve diğerleri ile interaktif olarak iletişim kurmalarını sağlamalıdır.

Yöntemsiz yapılan çalışmalar, tesadüflere bırakılmış demektir. Halbuki, öğretim etkinlikleri tesadüfe bırakılamaz. Eğitsel içerikli İnternet sayfaları gerek senkron gerekse de asenkron olarak verilen eğitimlerde birçok öğretim tekniğinin kullanılmasına olanak sağlayabilir.

Ekran formatı ve ekranın düzeni çok önemlidir. Grafik ve şekillerin kullanılmasında kullanımı kolay ve anlaşılır şekillere yer verilmeli, fazla ayrıntıya kaçılmamalıdır. Görsel elemanların geçerlik düzeyleri iyi saptanarak ortaya konmalıdır. Ekran tasarımının öğretimsel, teknolojik ve psikolojik nitelikleri esas alınmalıdır (İpek, 2003).

Eğitsel içerikli bir İnternet sayfası tasarlanırken öğretim ilkeleri göz önünde bulundurulmalıdır. Bir öğretim sisteminde yer alan çeşitli derslerin ders konularının seçilip anlatılmasında esas alınan genel öğretim ilkelerinden çocuğa görelilik, bilinenden bilinmeyene, somuttan soyuta, yakından uzağa, bütünlük, ekonomiklik, hayata yakınlık, özgürlük ve açıklık ilkeleri dikkate alınarak sayfalar tasarlanmalıdır.

Problem çözme basamağı, tasarım basamağı, gelişim basamağı, uygulama basamağı ve test-değerlendirme basamağı temel öğretim tasarımı basamakları olarak sayılabilir (Özad ve Barkan, 2004). Problem çözme basamağında öğrencilerin programdan beklentilerinin olup olmadığı belirlenir. Tasarım basamağında öğrencilerin ne kadar bilgi ve beceriye ihtiyaçları olduğu belirlenir. Gelişim basamağında, öğretim materyalleri içinde hazırlıklar ve araçların sunumlarının üretimi söz konusudur. Uygulama basamağında hazırlanan materyaller sunulur. Test-değerlendirme basamağında ders ile ilgili öğrenenlerin öğrenmelerini kontrol edecek çeşitli ölçme ve değerlendirme araçları yer alır. Tasarlanan İnternet sitelerinde bu basamaklar göz ardı edilmemelidir.

Şekil zemin ilişkisi, yakınlık, benzerlik, tamamlama, devamlılık ve basitlik önemli unsurlardır. Şekil zeminden daha dikkat çekici özelliklere sahiptir. Yakınlık; organizmanın bir alandaki öğeleri, nesnelere birbirine olan yakınlıklarıyla algılamaya eğilimidir. Benzerlik; şekil, renk, doku, cinsiyet vb. pek çok özellik bakımından birbirine benzer öğelerin birlikte gruplanarak algılanma eğilimidir (Senemoğlu, 2004). Tamamlama; organizmanın tamamlanmamış etkinlikleri, şekilleri, sesleri tamamlayarak algılamaya eğilimidir. Devamlılık; aynı yönde giden noktalar, çizgiler vb. birimlerin birlikte gruplanarak algılanma eğilimidir. Basitlik; basit, düzenli bir şekilde organize edilmiş figürleri algılamaya eğilimidir. Algılama simetrik, düzenli, düzgün olan iyi bir biçime şekle ve bütüne doğru olmaktadır (İşman, 2004). Site tasarımları bu ilkelerden faydalanılarak yapılmalıdır.

Web tabanlı öğretimde etkileşimin bilinen iki türü vardır. Birincisi, eğitimsel sorunların kaynağı olan mekanik etkileşimdir; etkileşimi kullanıcıya fareyle ekranda bazı yazı ve şekillere tıklama hakkı vermek olarak düşünmektir. Kullanıcının belirlenen öğrenme hedeflerine ulaşması bu tür bir etkileşimle zayıf bir olasılıktır. İkincisi ve bu soruna çözüm olması düşünülen ancak tasarımı sancılı ve üretimi pahalı olan etkileşim türü ise uygulamalı etkileşimdir. Bu tür etkileşimde kullanıcı aktiftir, öğrenme sürecine yaparak, içeriğin değişkenlerini değiştirerek, yaptığı işlemlerin sonuçlarını görerek öğrenir. Bu tür bir etkileşim, öğrenmeyi kolay, etkili ve kalıcı kılar (Şahin, 2003).

İyi tasarlanmış bir eğitsel içerikli İnternet sitesinde, çoklu zeka kuramı gibi öğrencinin aktif öğrenmesini sağlayan zengin uyarıcılarla dolu yaşantılar yer almalıdır. Bu anlamda yapılandırmacı yaklaşım öğrenenlere üst düzey yaşam ve düşünme becerilerini kazandıracak etkinlikleri sağlamaktadır. Hazırlanan İnternet sitelerinin bu becerileri sağlayıcı etkinlikleri içermesi gerekir.

Web siteleri, güçlü ve önemli bir etkiye sahip, görsel ve interaktif materyalleri göstermeye imkan tanır. Bunların web sitesinde yer alması veya gönderilen mesajlara eklenmesinin kullanıcılar üzerinde olumlu etkisi olabilir. Kullanılan görsel dilin bir

bütünlük içinde olması ve objelerin bu amaca hizmet eder şekilde belirlenmiş olması gereklidir.

Kullanıcı dikkatini çekmek açısından renklerin kullanıcının gözünü yormaması, okunabilir yazı tipleri kullanılması, yazılarda uygun renklerin seçilmesi, aşırı resim kullanılmaması, sadeliğe özen gösterilmesi gibi faktörler uygun görselliği ve çekiciliği sağlamaya yardımcı olabilir.

Bir tasarımda bulunan görsel unsurlar bütünlük oluşturacak şekilde bir araya getirildiğinde etkili olurlar. Bir görseldeki kelime, resim, şekil, diyagram, tablo gibi öğelerin birbiriyle ilişkisi, görselin bir bütün olarak algılanmasına yardımcı olur. Aynı temel biçime, dokuya, boyuta, renge ya da duyguya sahip öğeler bir tasarımda bütünlüğü oluştururlar. Bütünlük sadece tek sayfada değil, sayfalar arasında da olmalıdır.

Sadelik her zaman kolaylığı sağlar. Bir web sayfasının sade olabilmesi için gereksiz ayrıntılardan (yazı, reklam, renk cümbüşü, vb.) arındırılmış olması ve dikkati dağıtan diğer unsurlardan temizlenmiş olması gerekir.

Yüklenmesi uzun süren, yazıları okunaklı olmayan ya da menü sistemi çok karmaşık olan bir sitenin kullanışlı olduğu söylenemez. Hazırlanan site yayımlanmadan önce kullanışlılık testinden geçirilmelidir. Kullanışlılık testleri geliştirme sürecinin erken evrelerinde yapılmalı, bu sayede sorunlar olması durumunda tasarım fazla maliyet kaybı olmadan güncellenebilmelidir. Testlerde mümkün olduğunca çeşitli tarayıcı tipleri, iletişim sistemleri, bağlantı hızları ve bilgisayar kullanılmalıdır.

Renkler, öğeler arasında uyumluluğu sağlamak, okunabilirliği arttırmak ve vurgu yapmak için kullanılmaktadır. Renkler öğrencilerin tercihlerini psikolojik olarak önemli ölçüde etkilemektedir. Web sayfalarındaki renk düzeni çarpıcı bir izlenim uyandırabilirse, web sayfasının muhtemel başarısına pozitif bir katkıda bulunabilir.

Araştırmalara göre gözün sayfayı, sol baştan sağa doğru taradığı bilinmektedir. Bu durum göz önüne alınarak, sayfadaki yerleşim düzeni çok karmaşık olmamalı, menü

tasarımları kullanıcı ilgisini çekecek nitelikte olmalıdır. Sayfa tasarlanırken yeterli boşluklar bırakılmalı, nesnelere dengeli bir şekilde sayfaya dağıtılmalıdır.

Özgünlük ölçütü, web sayfasının değerini başka sayfalarda bulunmayan özelliklerini belirleyerek ölçmeye çalışır. Burada kaynağı diğer kaynaklardan ayıran üstün taraf, bu kaynağın sağladığı avantajla sorgulanır (Lewis, 1995).

Uzun başlıklar dikkati dağıtır ve kullanıcının sıkılmasına neden olur. Bunun için web sayfaları hazırlarken kısa, öz ve etkileyici başlıklar seçilmeli, ana sayfada gereksiz ayrıntılara yer verilmemelidir.

Web sayfaları hazırlanırken, mümkün olduğunca çok sayıda kullanıcının siteyi kullanması hedeflenir. Burada önemli olan, kullanıcıların kendilerine sunulan sayfalarda kısa sürede, hata yapmadan ve siteden memnun kalarak amaçlarına ulaşmalarını sağlamaktır. Arayüz tasarımı yapılırken amaç, kullanıcı-web bütünleşmesini sağlayarak yüksek performans elde etmektir. Bu amaçla şunlara dikkat edilmelidir:

- Sitenin yapısı ve dolaşımı, içeriğin organizasyonunu, bilginin önceliğini, sitede kullanılan metodu gösterir. Yapısı ve dolaşımı iyi olan siteler, tutarlı, açık ve aranılanın sezgi yoluyla rahatça bulunabilmesini sağlayabilen sitelerdir. Dolaşımın iyi olması, gidilmek istenilen yere en hızlı şekilde gidilebilmesi ve sitenin içeriğinin derinlik ve genişliğine kolayca giriş yapılabilmesi anlamına gelmektedir.
- Bir web sitesi için kullanıcı deneyimi açısından en önemli etkenlerden biri kullanılabilirliğinin yüksek olmasıdır. Kullanılabilirlik, web sayfalarında olan anketler ile ölçülmeye çalışılan kullanıcı memnuniyetinden geniş bir kavramdır. Kullanılabilirlik açısından sorunsuz web siteleri tasarlanabilmesi için arayüz geliştiren firmalar tarafından oluşturulan standartlardan faydalanmak mümkündür.
- Bilgiyi bulmayı kolaylaştıran bir içindekiler tablosu veya büyük siteler için bir site haritası olması kullanımı kolaylaştırır. Bu konuda Collinsel'in

3 tıklama ölçütü bir kriter olabilir (Caywood, 2005). Bir sitedeki her türlü bilgi en fazla 3 tıklama ile erişilebilir olmalıdır. Bir yardım seçeneğinin olması kullanıcılara yol göstermesi açısından değerlidir. Kaynak üzerinde bilgi erişiminin etkililiği web sayfasının içinde bir arama motoru olması, arama motorunun yeterince esnek ve güçlü bir erişim kapasitesine sahip olması ve kaynağın tamamını kapsamayı ile yakından ilgilidir.

- Arayüz tasarımı yaparken estetik güzellik uğruna yapılan çeşitli sayfa giriş uygulamaları ve gereksiz resimler sayfa boyutunun büyümesine ve sayfanın geç açılmasına sebep olmaktadır. Eğitsel amaçlı kaynak aramada İnternete giriş kapısı rolü üstlenecek olan bu sayfanın tasarım ve erişim hızı yönünden iyi olması gerekir.
- Sabit olmayan daha esnek tasarımların kullanılması sayfaları daha verimli yapacaktır. Esnek tasarımlı sayfalar, kullanıcı ihtiyaçlarına cevap verebilen, tarayıcı penceresi boyutu değiştirildiğinde sütun genişliklerini yeniden ayarlayan, metinlerin yerleşimini tekrar düzenleyen sayfalardır. Metin boyutu büyütüldüğünde ya da küçültüldüğünde görsel olarak sorunsuz çalışmaya devam ederler. Esnek tasarımlı sayfalarda eleman öznitelikleri (boyut, konum, genişlik, vb.) mutlak değil, bağıl olarak tanımlanır.

Hazırlanan sayfaların sunulacağı sunucular, görüntülenecek olduğu tarayıcılar ve üzerinde çalışacakları iletişim sistemleri güncel olmalı, sayfalarda bunlarla uyumsuz nesnelere olamamalıdır. Sitedeki unsurlar uygun boyutlarda olmalıdır. Resimler, animasyonlar, videolar, ses dosyaları uygun boyutta hızlı açılacak şekilde organize edilmelidir.

Çok sayıda kullanıcı bir siteye aynı anda erişmek ihtiyacıdaysa her kullanıcının erişiminin fonksiyonel olmasının göz önünde bulundurulması gerekir. Yükleme hızının kabul edilebilir ölçülerde olması istenir. Kaynağa standart donanım ve yazılımla erişmek

olası değilse; özel yazılım, şifre, ağ beklentileri varsa bu konuda gerekli uyarı ve bilgi verilmiş olmalıdır (Meyer, 2001).

Son dakika haberlerini yansıtan yeni açılır pencereler, interaktif oyunlar, animasyon, ses ve müziği birleştiren multimedya sunumları ve benzeri birçok nesne son zamanlarda web sitelerinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Tüm bunlar için gerekli olan teknolojiler mevcuttur. Bunun için web sayfaları hazırlanırken bu tür teknolojilere yer verilmeli ve bu teknolojilerin indirilebileceği bağlantılar da hazırlanan sayfalarda bulundurulmalıdır.

Bilgisayar korsanları kullanıcıdan bilgi alınan kısımlardan elde ettikleri bilgilerden yararlanarak sitelere zarar verebilmektedir. Bu açıdan şifreleme gerektiren yerlerde uygun şifreleme algoritmalarına yer verilmelidir. Sitede belirli kullanıcıların sitenin belli bölümlerine erişebilmesi istenildiğinde üye kontrolü yapılmalıdır. Web sayfalarında bazı erişim hataları olabilmektedir. İyi tasarlanmış web siteleri kullanıcıya yön verecek şekilde hata mesajları içermesi gerekmektedir.

Dönütlerin öğrenci başarısını arttırdığı konusunda pek çok araştırma bulunmaktadır (Şahin, 2003). Dönüt, öğretim etkinliği sonunda öğrencinin başarı durumunun ayrıntılı dökümü ile ilgili kendisine bilgi verilmesi anlamına gelmektedir. Ertelemiş ya da gecikmiş dönüt öğrenci başarısı üzerinde herhangi bir olumlu etkiye sahip olmazken, anında dönüt verilmesinin öğrenci başarısını arttırdığı araştırmalarla kanıtlanmıştır. Sitelerde de dönütler hususunda bu bulgular göz önünde bulundurulmalıdır.

Eğitimde istenilen davranışların kazanılıp kazanılmadığını belirlemek ölçme-değerlendirme etkinlikleriyle mümkündür. Eğitsel amaçlı hazırlanan sitelerde öğrencilerin istedik davranışlar kazanıp kazanmadığını gösteren bölümler söz konusu olmalıdır.

Yapılan ölçme-değerlendirme etkinliklerinin sonuçlarının kullanıcı adına ayrılan bir alanda tutulması ve gelişiminin istatistiksel olarak kullanıcıya sunulması kullanıcının

kendi gelişimini ve eksiklerini daha iyi görmesine yardımcı olur. Bunu sağlayan eğitsel siteler öğrenenlere oldukça iyi faydalar sağlayacaktır.

Ayrıca, öğretim amaçlı İnternet sitelerinin bu siteleri kullanan kişiler tarafından değerlendirilebilmesi sitelerin güncellenerek daha iyi hale getirilmesinde yardımcı olacaktır. Bu amaçla, bu sitelerde, sitelerin kullanıcılar tarafından değerlendirilebildiği bir bölümün bulunması önem arz etmektedir. Bir kullanıcının bu sitelerden herhangi birine ilk girişinde bu site ile ilgili daha önce siteden yararlanmış kişilerin site ile ilgili görüşlerini görebilmesi sitenin tercih edilmesinde de olumlu bir role sahip olacaktır.

Bu araştırmanın doğru bir şekilde anlaşılmasında önemli bir role sahip olan yukarıda bahsedilen hususlar ışığında, sonraki bölümlerde araştırmanın yöntemi ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

BÖLÜM III

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren, örneklem, veriler ve toplanması, verilerin elde edilmesi ve veri analiz teknikleri yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Betimsel nitelikte olan bu araştırma, yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerine yönelik öğrenci görüşlerinin belirlenmesi amaçlandığından, tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Tarama modeli var olan bir durumu ortaya çıkarmaya ve olduğu gibi betimlemeye çalışan bir araştırma modelidir (Karasar, 1999).

Evren

Bu araştırmanın evrenini, araştırmanın amacı doğrultusunda, 2010-2011 Eğitim/Öğretim Yılında Trakya Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulunda öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur.

Örneklem

Çalışmanın örnekleme, 2010-2011 Eğitim/Öğretim Yılında Trakya Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerden genel dağılıma oran yönünden benzer olacak şekilde oluşturulmuştur. Öğrencilerin cinsiyetleri ve eğitimini aldıkları yabancı dil göz önünde bulundurulmuştur. Ölçek 318 öğrenciye uygulanmıştır. Tablo 1 katılımcıların sayı ve yüzdelerini özetlemektedir.

Tablo 1 – Katılımcıların Sayı ve Yüzdeleri

Katılımcılar	N	%
Toplam	318	100
Cinsiyet		
<i>Kadın</i>	156	49,1
<i>Erkek</i>	162	50,9
Eğitimi Alınan Yabancı Dil		
<i>İngilizce</i>	232	73,0
<i>Almanca</i>	86	27,0

Tablo 1 incelendiğinde, örnekleme oluşturan 318 öğrencinin 156’sının (%49,1) kadın, 162’sinin (%50,9) erkek olduğu; 232’sinin (%73) İngilizce eğitimi aldığı, 86’sının (%27) ise Almanca eğitimi aldığı görülmektedir.

Veriler ve Toplanması

Araştırma 2010-2011 Eğitim/Öğretim Yılında Edirne İli Merkez İlçe’deki Trakya Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, veri toplama aracı olarak, yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerine yönelik öğrenci görüşlerini almak için Yiğit, Bütüner ve Dertlioğlu (2008) tarafından öğretim amaçlı İnternet sitelerini değerlendirmek için oluşturulmuş ölçek izin alınarak kullanılmıştır.

Yiğit, Bütüner ve Dertlioğlu (2008) çalışmalarında oluşturdukları ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik incelemesini yapmış ve ölçeğin yapı geçerliğini saptamak için yapılan faktör analizi, değerlendirme boyutunda 21 maddeden oluşan 4 faktörlü bir ölçek elde etmişlerdir. Bu dört faktörü oluşturan maddeler göz önünde bulundurularak birinci faktör “Sitelerin İçeriği”, ikinci faktör “Sitelerin Tasarımı”, üçüncü faktör “Sitelerin Değerlendirme Bölümleri” ve dördüncü faktör “Sitelerin Sorumlularına Erişim” olarak adlandırılmıştır. Ölçeğin bütünü için tutarlılık katsayısını 0,925 olarak

hesaplamışlardır. Bulgular, ölçek maddelerinin 0,505 ile 0,634 arasında değişen madde-toplam korelasyonuna sahip olduğunu, faktör yük değerlerinin 0,495 ile 0,721 arasında değiştiğini ve ölçeğin toplam varyansının %60,683'ünü açıkladığını göstermiştir. Ayrıca, Yiğit, Bütüner ve Dertlioğlu'nun (2008) araştırmasında uzman görüşleri ölçeğin kapsam, görünüş geçerlikleri ve öğrenci değerlendirmeleri de yapı geçerlikleri hakkında bilgi sağlamıştır.

Bu çalışmada da, ölçekten elde edilen veriler üzerinde maddelerin faktörlere göre madde-toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Tablo 2 maddelerin faktörlere göre madde-toplam korelasyonlarını göstermektedir.

Tablo 2 – Maddelerin Faktörlere Göre Madde-Toplam Korelasyonları

Maddeler	r _{jx}
Faktör 1 (Sitelerin İçeriği)	
<i>Madde 1</i>	0,624
<i>Madde 2</i>	0,675
<i>Madde 3</i>	0,645
<i>Madde 4</i>	0,596
<i>Madde 5</i>	0,527
<i>Madde 6</i>	0,625
<i>Madde 7</i>	0,598
<i>Madde 8</i>	0,620
<i>Madde 9</i>	0,615
<i>Madde 10</i>	0,507
Faktör 2 (Sitelerin Tasarımı)	
<i>Madde 11</i>	0,705
<i>Madde 12</i>	0,597
<i>Madde 13</i>	0,801
<i>Madde 14</i>	0,753
<i>Madde 15</i>	0,718
Faktör 3 (Sitelerin Değerlendirme Bölümleri)	
<i>Madde 16</i>	0,733
<i>Madde 17</i>	0,781
<i>Madde 18</i>	0,740
<i>Madde 19</i>	0,756
Faktör 4 (Sitelerin Sorumlularına Erişim)	
<i>Madde 20</i>	0,818
<i>Madde 21</i>	0,834

Tablo 2 incelendiğinde, maddelerin buldukları faktör altında madde-toplam korelasyonları oldukça yüksektir. 1. Faktörde yer alan maddelerin madde-toplam korelasyonları 0,507 ile 0,675, 2. Faktörde yer alan maddelerin madde-toplam korelasyonları 0,597 ile 0,801, 3. Faktörde yer alan maddelerin madde-toplam

korelasyonları 0,733 ile 0,781, 4. Faktörde yer alan maddelerin madde-toplam korelasyonları ise 0,818 ile 0,834 arasında değişmektedir.

Ayrıca, ölçeğin geçerliği için uzman görüşüne başvurulmuş ve maddelerin birbiriyle tutarlı olup olmadığını belirlemede sık kullanılan Cronbach-alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Tablo 3 ölçeğin faktör yapılarına göre güvenilirlik katsayılarını göstermektedir.

Tablo 3 – Ölçeğin Faktör Yapılarına Göre Güvenirlik Katsayıları

Ölçek	Cronbach Alfa İç Tutarlılık Katsayıları
<i>Faktör 1 (Sitelerin İçeriği)</i>	$\alpha = ,805$
<i>Faktör 2 (Sitelerin Tasarımı)</i>	$\alpha = ,764$
<i>Faktör 3 (Sitelerin Değerlendirme Bölümleri)</i>	$\alpha = ,744$
<i>Faktör 4 (Sitelerin Sorumlularına Erişim)</i>	$\alpha = ,533$

Faktörlerin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayılarına bakıldığında en yüksek katsayıya sahip olan 1. Faktör iken en düşük katsayıya sahip faktör ise 4. Faktördür. Sonuç olarak 1., 2. ve 3. Faktörlerin güvenilirlik katsayısının yüksek; ancak 4. Faktörün ise orta düzeyde olduğunu söylenebilir.

Bu bulgular ışığında, ölçek orijinal haline sadık kalınarak 4 faktör olarak alınmış ve tüm değerlendirmeler 4 faktör üzerinden yapılmıştır.

Verilerin Elde Edilmesi

Araştırmaya başlamadan önce Trakya Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulundan gerekli izinler alınmıştır. Ölçek bu okulda İngilizce ve Almanca eğitimi almakta olan katılımcılara uygulanmıştır. Ölçeğin uygulanmasından önce katılımcıların hepsine ölçeğin amacı ve içeriği ile ilgili gerekli sözlü açıklama yapılmıştır. Öğrencilerin, ölçekteki maddelere verdikleri yanıtlarda o güne kadar faydalandıkları bütün yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerini göz önünde bulundurmaları ifade edilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada kullanılan ölçeklerden elde edilen veriler SPSS 16.0 (Statistical Package for the Social Sciences) istatistik paket programı kullanılarak çözümlenmiştir. Verilerin çözümlenmesi amacıyla aşağıdaki istatistiksel işlemler kullanılmıştır:

- 1) Geçerlik Hesaplamaları için Madde-Toplam Korelasyonları
- 2) Güvenirlik Hesaplamaları için Cronbach Alfa
- 3) Frekans ve Yüzde
- 4) Bağımsız Örneklem *t*-Testi

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde ölçeğin uygulanmasıyla toplanan verilerin, her bir alt probleme göre istatistik çözümlerinin yapılması sonucunda elde edilen bulgular ve bulgularla ilgili yapılan yorumlara değinilmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin içeriğine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?

Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin içeriği ile ilgili öğrenci görüşleri çalışmanın oldukça önemli bir kısmını kapsamaktadır. İçeriği gerekli özellikleri taşımayan bir İnternet sitesinin amacına uygun bir yapıya sahip olması mümkün değildir.

Tablo 4 sitelerin içeriği ile ilgili maddelere öğrencilerin vermiş olduğu yanıtların frekans ve yüzdelerini göstermektedir. Bu yanıtlar sitelerdeki bilgilerin hitap edilen öğrenci grubu için anlaşılabilirliği, bilgilerin doğruluğu, faydalı olup olmadığı, güncelliği ve ön yargılardan uzaklığı gibi konuları içermektedir. Ayrıca sitelerdeki görsellerin sitenin amacına uygun olup olmadığı ve hitap edilen öğrenci grubuna uygunluğu da sorgulanmıştır. Bu İnternet sitelerinin amacının ve hitap edilen öğrenci düzeyinin açıklığı ve metinlerdeki başlıkların tanımlayıcı olup olmadığına da yer verilmiştir. Bu sayede öğrencilerin yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin içeriği ile ilgili görüşleri özetlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 4 – Sitelerin İçeriği Faktörüne Ait Frekans ve Yüzde Sonuçları

Faktör 1 (Sitelerin İçeriği)	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki bilgiler, hitap edilen öğrenci grubu için anlaşılabilir.	4	1,3	35	11,0	76	23,9	178	56,0	25	7,9
2- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki bilgiler doğrudur.	8	2,5	32	10,1	117	36,8	133	41,8	28	8,8
3- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki bilgiler faydalıdır.	2	,6	18	5,7	74	23,3	179	56,3	45	14,2
4- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki bilgiler günceldir.	10	3,1	55	17,3	140	44,0	94	29,6	19	6,0
5- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki bilgiler ön yargılardan uzaktır.	6	1,9	48	15,1	144	45,3	103	32,4	17	5,3
6- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki görseller sitenin amacına uygundur.	13	4,1	41	12,9	83	26,1	153	48,1	28	8,8
7- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki görseller hitap edilen öğrenci grubuna uygundur.	9	2,8	41	12,9	90	28,3	150	47,2	28	8,8
8- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin amacı açıktır.	6	1,9	22	6,9	72	22,6	172	54,1	46	14,5
9- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinde hitap edilen öğrenci düzeyi açıktır.	6	1,9	46	14,5	90	28,3	147	46,2	29	9,1
10- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinde metinlere konulan başlıklar ve alt başlıklar tanımlayıcıdır.	2	,6	42	13,2	82	25,8	157	49,4	35	11,0

Tablo 4 incelendiğinde, öğrenciler, sitenin içeriğine yönelik olarak verilmiş olan maddelere %0,6 ile %17,3 oranında olumsuz yanıt verirken, %5,3 ile %56,3 oranında ise olumlu yanıt vermişlerdir. Bunun yanı sıra öğrenciler, %22,6 ile %45,3 oranında kararsızım yanıtını vermişlerdir. Öğrencilerin en çok katılım gösterdikleri maddeler ise “Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki bilgiler faydalıdır” (%56,3), “Yabancı dil

dilbilgisi İnternet sitelerindeki bilgiler, hitap edilen öğrenci grubu için anlaşılabilir” (%56), “Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin amacı açıktır” (54,1) şeklindedir. Buna karşılık “Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki bilgiler günceldir” maddesine ise %17,3 oranında katılım gösterilmemiştir. Öğrencilerin en fazla kararsız kaldıkları madde ise %45,3 ile “Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki bilgiler ön yargılardan uzaktır” maddesidir.

Katılımcıların sitelerin içeriği ile ilgili verdiği yanıtlardan elde edilen bulgular genel olarak değerlendirilecek olursa, katılımcıların çoğunun bu sitelerdeki içeriğin gerekli özelliklere sahip olduğunu düşündükleri söylenebilir.

İnternet üzerinde yer kaplayan her objenin belli bir amacı vardır. Bu amaç sitenin oluşturulması aşamasında yapılacak olan her türlü faaliyete bir sorumluluk yükler (Ünalı, 1997). Günümüzde yayınlanmakta olan sitelere bakıldığında çoğu sitenin içeriğinin birbiriyle neredeyse aynı olduğunu görmek mümkündür (Richmond, 2001). Birçok eğitim içerikli sitedeki içerikler incelendiğinde bir web sitesinde yayınlanan içeriğin aynen kopyalanıp bir başka sitede yayımlandığı görülecektir. Beğenilen içerik hakkında araştırma yapıp, konuyu farklı açılardan ele almak sitenin orijinal olmasına katkı sağlayacaktır. Eğitsel içerikli web sayfalarında içerik güncel olmalı hedef kitleyi güncel olaylardan soyutlamamalıdır. Ayrıca, değişen bilgi ve kavramlarla ilgili içerik düzeltmelerine gitmeli sürekli güncellenebilir sayfalar hazırlanmalıdır. Belli bir grup kullanıcıyı hedef alarak grubun düzeyine göre hazırlanmış bir eğitsel içerikli web sitesi farklı düzeylerdeki kullanıcılar için uygun olmayabilir. Belirlenen hedef kitleye uygun ifadeler, yazı tipleri, fontlar, resimler kullanılması önemlidir. Bununla birlikte, kullanıcının hedef kitleye girip girmediği konusunda kendisini sorgulaması gerekir (Hastings, 1998). Etkin bir öğrenme sağlanması için bir e-öğrenme materyali; metin, ses, basit grafiksel sunumlar, video sunumları, animasyonlar, simülasyonlar, oyunlar, test sistemleri, geri bildirimlerle desteklenmiş etkileşimler gibi bileşenlere sahip olmalıdır (Caws ve Friesen, 2006). Sanal ortamda da olsa bir öğretim aktivitesi tasarlanırken öğrenme teorilerine, öğretim tekniklerine, tasarım ilkelerine, öğretim ilkelerine, öğretim

tasarımına dikkat edilmelidir. Problem çözme basamağı, tasarım basamağı, gelişim basamağı, uygulama basamağı ve test-değerlendirme basamağı temel öğretim tasarımı basamakları olarak sayılabilir (Özad ve Barkan, 2004). Tasarlanan İnternet sitelerinde bu basamaklar göz ardı edilmemelidir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin içeriğine yönelik öğrenci görüşleri eğitimini aldıkları yabancı dile göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Tablo 5 öğrencilerin sitelerin içeriği ile ilgili verdiği yanıtların eğitimini aldıkları yabancı dile göre karşılaştırılması sonucu elde edilen bulguları içermektedir. Katılımcıların tamamı İngilizce ya da Almanca eğitimi almaktadır. Bu karşılaştırma sayesinde İnternet ortamındaki İngilizce ve Almanca dilbilgisi sitelerinin içerik bakımından karşılaştırılmasının mümkün olduğu söylenebilir.

Tablo 5 – Öğrencilerin Sitelerin İçeriği Faktörüne Ait Puan Ortalamalarının

Yabancı Dile Göre t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Ortalama	S	sd	t	p
<i>İngilizce</i>	232	35,530	4,635	316	3,626	,000
<i>Almanca</i>	86	33,151	6,484			

Öğrencilerin sitelerin içeriği faktöründen almış oldukları puan ortalamaları yabancı dil değişkenine göre farklılık göstermektedir [$t_{(316)}=0,000$, $p<,05$]. Yabancı dili İngilizce olan öğrencilerin puan ortalaması ($\bar{X}=35,530$), yabancı dili Almanca olan öğrencilerin puan ortalamasından ($\bar{X}=33,151$) daha yüksektir. Bu sonuca göre,

öğrencilerin eğitimini aldıkları yabancı dilin İngilizce veya Almanca olmasının sitelerin içeriği faktörüne ait puanlarında önemli bir etkisi bulunmaktadır.

Bu farklılığın, İngilizce'nin Almanca'ya oranla yabancı dil olarak çok daha yaygın bir biçimde öğretilmesi ve bunun sonucu olarak İnternet ortamında çok daha fazla İngilizce dilbilgisi sitesi bulunmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin tasarımına yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?

Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin içeriği kadar tasarımları da bu sitelerin isteneni elde edilebilmesi için önemli bir rol oynamaktadır. Tablo 6 bu sitelerin tasarımına yönelik olarak katılımcı öğrencilerin ilgili maddelere verdiği yanıtlardan elde edilen bulguları içermektedir. Bu maddeler site içerisinde gezinme kolaylığı, siteleri kullanması hedeflenen öğrencilerin becerilerine uygunluğu, istenilenlere kolayca ulaşılabilmesi, sitelerdeki sayfalar arası geçiş kolaylığı ve aranılan bilgilere kolayca ulaşılabilmesi gibi konuları içermektedir. Site tasarımının başarısına katkıda bulunacak bu özellikler sitenin içeriğinin kolayca algılanabilmesi ve amaca uygun bir şekilde kullanılabilmesini sağlaması açısından oldukça önemlidir. Öğrencilerin bu sitelerde istediklerini kolayca elde edebilmeleri, öğrencilerin bu siteleri kullanma motivasyonlarını direk olarak etkileyebileceğinden sitelerin tasarımı da içerik kadar önemli bir yere sahiptir.

Tablo 6 – Sitelerin Tasarımı Faktörüne Ait Frekans ve Yüzde Sonuçları

Faktör 2 (Sitelerin Tasarımı)	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
<i>11- Yabancı dil dilbilgisi İnternet siteleri içerisinde gezinme kolaylığı sağlanmıştır.</i>	9	2,8	33	10,4	78	24,5	140	44,0	58	18,2
<i>12- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin özelliklerinin kullanımını gerektiren beceriler, hitap edilen öğrenci düzeyi için uygundur.</i>	4	1,3	27	8,5	102	32,1	155	48,7	30	9,4
<i>13- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki sayfalarda istenilenlere kolaylıkla ulaşılabilir.</i>	11	3,5	58	18,2	65	20,4	146	45,9	38	11,9
<i>14- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki bağlantılar sayfalar arası geçişi kolaylaştırmaktadır.</i>	8	2,5	46	14,5	75	23,6	150	47,2	39	12,3
<i>15- Yabancı dil dilbilgisi İnternet siteleri üzerinde aranan bilgiye kolayca ulaşılabilir.</i>	11	3,5	57	17,9	79	24,8	138	43,4	33	10,4

Tablo 6 incelendiğinde, öğrenciler, sitelerin tasarımına yönelik olarak verilmiş olan maddelere %1,3 ile %18,2 oranında olumsuz yanıt verirken, %9,4 ile %48,7 oranında ise olumlu yanıt vermişlerdir. Bunun yanı sıra öğrenciler, %20,4 ile %32,1 oranında kararsızım yanıtını vermişlerdir. Öğrencilerin en çok katılım gösterdikleri maddeler ise “Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin özelliklerinin kullanımını gerektiren beceriler, hitap edilen öğrenci düzeyi için uygundur” (%48,7), “Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki bağlantılar sayfalar arası geçişi kolaylaştırmaktadır” (%47,2) şeklindedir. Buna karşılık “Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki sayfalarda istenilenlere kolaylıkla ulaşılabilir” maddesine ise %18,2 oranında katılım gösterilmemiştir. Öğrencilerin en fazla kararsız kaldıkları madde ise %30,2 ile “Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin özelliklerinin kullanımını gerektiren beceriler, hitap edilen öğrenci düzeyi için uygundur” maddesidir.

Bu bulgular genel olarak değerlendirilecek olursa, öğrencilerin çoğunlukla bu sitelerin tasarımlarının gerekli özelliklere sahip olduğunu düşündükleri söylenebilir.

Ancak katılımcıların önemli bir çoğunluğunun da tasarımıyla ilgili maddelerde kararsız kaldıkları gözden kaçırılmaması gereken bir noktadır. Katılımcıların en çok bu sitelerin kullanımını gerektiren becerilerin hedeflenen öğrencilere uygunluğu ile ilgili kararsız kaldıkları gözlenmiştir. Sonuç olarak, öğrencilerin sitelerin tasarımı ile ilgili düşüncelerinin farklılık gösterdiği söylenebilir.

Web siteleri, güçlü ve önemli bir etkiye sahip, görsel ve interaktif materyalleri göstermeye imkan tanır. Bunların web sitesinde yer alması veya gönderilen mesajlara eklenmesinin kullanıcılar üzerinde olumlu etkisi olabilir. Kullanılan görsel dilin bir bütünlük içinde olması ve objelerin bu amaca hizmet eder şekilde belirlenmiş olması gereklidir. Özgünlük ölçütü, web sayfasının değerini başka sayfalarda bulunmayan özelliklerini belirleyerek ölçmeye çalışır. Burada kaynağı diğer kaynaklardan ayıran üstün taraf, bu kaynağın sağladığı avantajla sorgulanır (Lewis, 1995). Bilgiyi bulmayı kolaylaştıran bir içindekiler tablosu veya büyük siteler için bir site haritası olması kullanımı kolaylaştırır. Bu konuda Collinsel'in 3 tıklama ölçütü bir kriter olabilir (Caywood, 2005). Bir sitedeki her türlü bilgi en fazla 3 tıklama ile erişilebilir olmalıdır.

Meyer (2001) çok sayıda kullanıcının bir siteye aynı anda erişmek ihtiyacı söz konusu olduğunda her kullanıcının erişiminin fonksiyonel olmasının göz önünde bulundurulması gerektiğini vurgulamıştır. Yükleme hızının kabul edilebilir ölçülerde olması istenir. Kaynağa standart donanım ve yazılımla erişmek olası değilse; özel yazılım, şifre, ağ beklentileri varsa bu konuda gerekli uyarı ve bilgi verilmiş olmalıdır.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin tasarımına yönelik öğrenci görüşleri eğitimini aldıkları yabancı dile göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Tablo 7 öğrencilerin yabancı dil dilbilgisi sitelerinin tasarımına yönelik yanıtlarının eğitimini aldıkları yabancı dile göre karşılaştırmasını içeren bulguları göstermektedir.

Tablo 7 – Öğrencilerin Sitelerin Tasarımı Faktörüne Ait Puan Ortalamalarının Yabancı Dile Göre t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Ortalama	S	sd	t	p
<i>İngilizce</i>	232	17,888	3,232	316	2,693	,007
<i>Almanca</i>	86	16,721	3,928			

Öğrencilerin sitelerin tasarımı faktöründen almış oldukları puan ortalamaları yabancı dil değişkenine göre farklılık göstermektedir [$t_{(316)}=0,007$, $p<,05$]. Yabancı dili İngilizce olan öğrencilerin puan ortalaması ($\bar{X}=17,888$), yabancı dili Almanca olan öğrencilerin puan ortalamasından ($\bar{X}=16,721$) daha yüksektir. Bu sonuca göre, öğrencilerin eğitimini aldıkları yabancı dilin İngilizce veya Almanca olmasının sitelerin tasarımı faktörüne ait puanlarında önemli bir etkisi bulunmaktadır.

Yukarıda bahsedilen bulgular göz önünde bulundurulduğunda, İngilizce eğitimi alan öğrenciler ile Almanca eğitimi alan öğrencilerin sitelerin tasarımına yönelik görüşlerinin farklılaştığı ve İngilizce öğrenmekte olan öğrencilerin puan ortalamasının daha yüksek olduğu gözlenmektedir. Bu farkın, İngilizce'nin bir yabancı dil olarak daha yaygın bir şekilde öğretilmesi ve bu nedenle çok daha fazla ve çeşitli İngilizce dilbilgisi İnternet sitesinin bulunmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin değerlendirme bölümlerine yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?

Tablo 8 yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin değerlendirme bölümlerine yönelik öğrenci görüşlerini almak için oluşturulmuş maddelere verilen yanıtları özetlemektedir.

Tablo 8 – Sitelerin Değerlendirme Bölümleri Faktörüne Ait Frekans ve Yüzde Sonuçları

Faktör 3 (Sitelerin Değerlendirme Bölümleri)	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
<i>16- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinde konu ile ilgili değerlendirme bölümü bulunmaktadır.</i>	19	6,0	48	15,1	89	28,0	134	42,1	28	8,8
<i>17- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinde öğrenciye geri bildirim verilmektedir.</i>	34	10,7	72	22,6	88	27,7	87	27,4	37	11,6
<i>18- Yabancı dil dilbilgisi İnternet siteleri kullanıcılar tarafından değerlendirilebilmektedir.</i>	18	5,7	67	21,1	94	29,6	108	34,0	31	9,7
<i>19- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinde kullanıcıların siteleri nasıl değerlendirecekleri açık bir şekilde belirtilmiştir.</i>	17	5,3	72	22,6	111	34,9	94	29,6	24	7,5

Tablo 8 incelendiğinde, öğrenciler, sitelerin değerlendirme bölümlerine yönelik olarak verilmiş olan maddelere %5,3 ile %22,6 oranında olumsuz yanıt verirken, %7,5 ile %42,1 oranında ise olumlu yanıt vermişlerdir. Bunun yanı sıra öğrenciler, %27,7 ile %34,9 oranında kararsızım yanıtını vermişlerdir. Öğrencilerin en çok katılım gösterdikleri madde ise “Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinde konu ile ilgili değerlendirme bölümü bulunmaktadır” (%42,1) maddesidir. Buna karşılık “Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinde öğrenciye geri bildirim verilmektedir” ve “Yabancı dil

dilbilgisi İnternet sitelerinde kullanıcıların siteleri nasıl değerlendirecekleri açık bir şekilde belirtilmiştir” maddelerine ise %22,6 oranında katılım gösterilmemiştir. Öğrencilerin en fazla kararsız kaldıkları madde ise %34,9 ile “Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinde kullanıcıların siteleri nasıl değerlendirecekleri açık bir şekilde belirtilmiştir” maddesidir.

Bu bulgular ışığında, öğrencilerin bu sitelerin değerlendirme bölümleri ile ilgili kararsız kaldıkları gözlenmiştir. Bunun nedeni öğrencilerin bu tip sitelerin değerlendirme bölümlerinden çok bilgi verilen bölümlerine odaklanmaları olabilir.

Yabancı dil dilbilgisi sitelerinin değerlendirme bölümleri çok önemli bir role sahiptir. Bu sitelerde öğrenciye verilen geri bildirimler sayesinde doğruların pekiştirilmesi ve yanlış bilinen kısımların düzeltilmesi sağlanacaktır.

Dönütlerin öğrenci başarısını arttırdığı konusunda pek çok araştırma bulunmaktadır (Şahin, 2003). Dönüt, öğretim etkinliği sonunda öğrencinin başarı durumunun ayrıntılı dökümü ile ilgili kendisine bilgi verilmesi anlamına gelmektedir. Ertelemiş ya da gecikmiş dönüt öğrenci başarısı üzerinde herhangi bir olumlu etkiye sahip olmazken, anında dönüt verilmesinin öğrenci başarısını arttırdığı araştırmalarla kanıtlanmıştır. Sitelerde de dönütler hususunda bu bulgular göz önünde bulundurulmalıdır. Yapılan ölçme-değerlendirme etkinliklerinin sonuçlarının kullanıcı adına ayrılan bir alanda tutulması ve gelişiminin istatikselsel olarak kullanıcıya sunulması kullanıcının kendi gelişimini ve eksiklerini daha iyi görmesine yardımcı olur. Bunu sağlayan eğitsel siteler öğrenenlere oldukça iyi faydalar sağlayacaktır.

Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin değerlendirme bölümlerine yönelik öğrenci görüşleri eğitimini aldıkları yabancı dile göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Tablo 9 öğrencilerin yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin değerlendirme bölümleri ile ilgili düşüncelerinin eğitimini aldıkları yabancı dile göre karşılaştırılması sonucu elde edilen bulguları içermektedir.

Tablo 9 – Öğrencilerin Sitelerin Değerlendirme Bölümleri Faktörüne Ait Puan Ortalamalarının Yabancı Dile Göre t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Ortalama	S	sd	t	p
<i>İngilizce</i>	232	12,8707	3,21126	316	1,396	,164
<i>Almanca</i>	86	12,3023	3,25782			

Öğrencilerin sitelerin değerlendirme bölümleri faktöründen almış oldukları puan ortalamaları yabancı dil değişkenine göre farklılık göstermemektedir [$t_{(316)}=0,164$, $p>,05$]. Bu sonuca göre, öğrencilerin eğitimini aldıkları yabancı dilin İngilizce veya Almanca olmasının sitelerin değerlendirme bölümleri faktörüne ait puanlarında önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

Katılımcıların yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin değerlendirme bölümlerine yönelik düşüncelerinin eğitimini aldıkları yabancı dile göre farklılık göstermemesi gözden kaçırılmaması gereken bir noktadır. Önceki kısımlarda öğrencilerin bu sitelerin içerik ve tasarımları ile ilgili düşüncelerinin eğitimini aldıkları yabancı dile göre anlamlı bir fark gösterdiği belirtilmiş ve bunun çeşitli nedenlerle İngilizce dilbilgisi sitelerinin daha yaygın olmasından kaynaklanabileceği ifade edilmişti. Bu göz önünde bulundurulduğunda, öğrencilerin bu sitelerin değerlendirme

bölümleri ile ilgili düşüncelerinin de eğitimi aldıkları yabancı dile göre farklılaşması beklenebilir. Ancak, bulgular bunun tersini göstermektedir. Bunun sebebi de daha önce de dikkat çekildiği üzere öğrencilerin bu siteleri kullanma alışkanlıkları olabilir. Diğer bir deyişle, öğrencilerin yabancı dil dilbilgisi sitelerini kullanırken değerlendirme bölümlerinden çok bilgi verilen ve verilen bilgilerle ilgili gösterilen örneklere odaklanmaları olabilir. Bunun yanında, bu tip sitelerin incelenmesi sonucunda, büyük bir kısmında değerlendirme bölümlerinin gerçekten de diğer bölümlere oranla daha zayıf olduğu söylenebilir.

Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin sorumlularına erişime yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?

Tablo 10 yabancı dil dilbilgisi sitelerinin sorumlularına erişim bölümlerine yönelik 20. ve 21. maddelere verilen yanıtlardan elde edilen bulguları özetlemektedir.

Tablo 10 – Sitelerin Sorumlularına Erişim Faktörüne Ait Frekans ve Yüzde Sonuçları

Faktör 4 (Sitelerin Sorumlularına Erişim)	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
<i>20- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin sorumlularının kimlik bilgileri, geçmişi ve eğitimi hakkında bilgi verilmiştir.</i>	41	12,9	110	34,6	97	30,5	57	17,9	13	4,1
<i>21- Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin sorumlularına ulaşabilmek için başvurulacak iletişim bilgisi sağlanmıştır.</i>	24	7,5	66	20,8	101	31,8	96	30,2	31	9,7

Tablo 10 incelendiğinde, öğrenciler, sitelerin sorumlularına erişim faktörüne yönelik olarak verilmiş olan maddelerden “Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin sorumlularının kimlik bilgileri, geçmişi ve eğitimi hakkında bilgi verilmiştir” maddesine %34,6 oranında katılım göstermemişlerdir. “Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin sorumlularına ulaşabilmek için başvurulacak iletişim bilgisi sağlanmıştır” maddesine %30,2 oranında katılım göstermişlerdir. Ancak öğrenciler %30,5 ile %31,8 oranında her iki maddeye de kararsızım yanıtını vermişlerdir.

Bulgular incelendiğinde, öğrencilerin, bu sitelerin sorumlularına erişim bölümlerinin yetersiz olduğunu düşündükleri söylenebilir. Bunun sebebi olarak çoğu yabancı dil dilbilgisi sitesinde site sorumlularının bilgilerinin bulunmaması gösterilebilir. Bir başka neden de yine öğrencilerin bu tip siteleri kullanırken site sorumluları ile ilgili bilgileri göz ardı etmeleri olabilir.

Sitenin herhangi bir grubu veya kurumu temsil ettiğine dair bilgi ya da logolar yazar/yayıncı sorumluluğu açısından açıklayıcıdır. Bu şekilde yazarın ve yayıncının konuyla ilgisi, alandaki yeri ve saygınlığı sorgulanabilir. Yazarın/yazarların ilgili alandaki uzmanlıklarıyla ilgili eğitimlerini gösterir ünvanları, bağlı buldukları kurum ve bu kurumdaki görevleri diğer yayınları ile ilgili bilgiler bu alanda yardımcı olur (Richmond, 2001).

Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin sorumlularına erişime yönelik öğrenci görüşleri eğitimini aldıkları yabancı dile göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Tablo 11 öğrencilerin yabancı dil dilbilgisi sitelerinin sorumlularına erişim bölümleri ile ilgili düşüncelerinin eğitimini aldıkları yabancı dile göre karşılaştırılması ile ilgili bulguları vermektedir.

Tablo 11 – Öğrencilerin Sitelerin Sorumlularına Erişim Faktörüne Ait Puan Ortalamalarının Yabancı Dile Göre t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Ortalama	S	sd	t	p
<i>İngilizce</i>	232	5,7414	1,75376	316	-0,901	,368
<i>Almanca</i>	86	5,9419	1,78461			

Öğrencilerin sitelerin sorumlularına erişim faktöründen almış oldukları puan ortalamaları yabancı dil değişkenine göre farklılık göstermemektedir [$t_{(316)}=0,368$, $p>,05$].

Bu sonuca göre, öğrencilerin eğitimini aldıkları yabancı dilin İngilizce veya Almanca olmasının sitelerin sorumlularına erişim faktörüne ait puanlarında önemli bir etkisi bulunmamaktadır. Bunun sebebi olarak çoğu yabancı dil dilbilgisi sitesinde site sorumlularının bilgilerinin bulunmaması gösterilebilir. Bir başka neden de yine öğrencilerin bu tip siteleri kullanırken site sorumluları ile ilgili bilgileri göz ardı etmeleri olabilir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, önceki bölümde ifade edilen bulgular ve yorumlara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen önerilere değinilmiştir.

Araştırmada elde edile sonuçlar şu şekilde sıralanabilir:

1. Araştırmanın birinci alt problemine ait bulgular incelendiğinde, öğrencilerin önemli bir çoğunluğunun yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin içeriğinin gerekli özelliklere sahip olduğunu düşündükleri söylenebilir.
2. Araştırmanın ikinci alt problemine ait bulgular incelendiğinde, öğrencilerin eğitimini almakta oldukları yabancı dilin yabancı dil dilbilgisi sitelerinin içeriği ile ilgili düşüncelerini istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştırdığı görülmüştür. İngilizce eğitimi alan öğrencilerin sitelerin içeriği ile ilgili yanıtlarının ortalamasının Almanca eğitimi alan öğrencilerinkinden daha yüksek olduğu hesaplanmıştır.
3. Araştırmanın üçüncü alt problemine ait bulgular incelendiğinde, öğrencilerin yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin tasarımları ile ilgili düşüncelerinin farklılaştığı söylenebilir.
4. Araştırmanın dördüncü alt problemine yönelik bulgular incelendiğinde, öğrencilerin yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin tasarımları ile ilgili düşüncelerinin eğitimini almakta oldukları yabancı dile göre farklılık gösterdiği gözlenmiştir. İngilizce eğitimi almakta olan öğrencilerin bu sitelerin tasarımları ile ilgili verdikleri yanıtların ortalamasının Almanca eğitimi almakta olan öğrencilerinkinden daha yüksek olduğu hesaplanmıştır.
5. Araştırmanın beşinci alt problemine yönelik bulgular incelendiğinde, öğrencilerin yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin değerlendirme bölümleri ile ilgili düşüncelerinde kararsız kaldıkları söylenebilir.

6. Araştırmanın altıncı alt problemine yönelik bulgular incelendiğinde, katılımcıların yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin değerlendirme bölümlerine yönelik düşüncelerinin eğitimini aldıkları yabancı dile göre farklılık göstermediği gözlenmiştir.
7. Araştırmanın yedinci alt problemine yönelik bulgular incelendiğinde, öğrencilerin, bu sitelerin sorumlularına erişim bölümlerinin yeterli olmadığını düşündükleri söylenebilir.
8. Araştırmanın sekizinci alt problemine yönelik bulgular incelendiğinde, öğrencilerin yabancı dil dilbilgisi sitelerinin sorumlularına erişim bölümleri ile ilgili düşüncelerinin eğitimini almakta oldukları yabancı dile göre farklılık göstermediği görülmüştür.

Bu sonuçlar ışığında, şu önerilere yer verilebilir:

1. Yabancı dil dilbilgisi sitelerinin içerikleri sitelerin amacına ulaşabilmesi için çok önemli bir role sahiptir. İçeriği gerekli özelliklere sahip olmayan bu tip sitelerin başarıya ulaşması mümkün değildir. Bu tip sitelerden yararlanmak isteyen öğrencilerin de sitelerin diğer özelliklerinden önce içeriğinin yeterli olup olmadığını göz önünde bulundurmaları önerilebilir. Ayrıca, bu siteler hazırlanırken de bu durum gözden kaçırılmamalıdır.
2. Öğrencilerin eğitimini almakta oldukları yabancı dilin yabancı dil dilbilgisi sitelerinin içeriği ile ilgili düşüncelerini istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştırdığı görülmüştür. İngilizce eğitimi alan öğrencilerin sitelerin içeriği ile ilgili yanıtlarının ortalamasının Almanca eğitimi alan öğrencilerinkinden daha yüksek olduğu hesaplanmıştır. İngilizce'nin yabancı dil olarak Almanca'ya oranla daha yaygın bir biçimde öğretilmesi ve bunun sonucunda İnternet ortamında çok daha fazla İngilizce dilbilgisi sitesi olmasının bu durumu ortaya çıkardığı söylenebilir. Bu durumda Almanca öğrenmekte olan öğrencilerin İnternet ortamındaki Almanca dilbilgisi

sitelerinden yararlanırken bu sitelerin içeriklerini daha dikkatli bir şekilde incelemeleri önerilebilir.

3. Yabancı dil dilbilgisi sitelerinin tasarımları da içerikleri kadar önemli bir role sahiptir. İçeriği yeterli olmasına rağmen, uygun olmayan bir tasarıma sahip siteler, bu içeriğin kolay bir şekilde erişime sunulmamasına sebep olabilir ve dolaylı olarak öğrencilerin bu siteleri kullanma motivasyonlarını olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle, yabancı dil dilbilgisi sitelerinin tasarımları, içeriğin kolayca ulaşılabilmesini sağlayacak bir şekilde organize edilmelidir.
4. Yabancı dil dilbilgisi sitelerinde değerlendirme bölümleri oldukça önemli bir role sahiptir. Öğrencilerin, öğrendikleri bilgileri sınarken yaptıkları hatalarla ilgili yeterli geri bildirim almamaları yaptıkları hataları düzeltmelerini sağlayamayacaktır. Bu nedenle, yabancı dil dilbilgisi sitesi hazırlayanların bu siteler içerisinde yeterli düzeyde değerlendirmeye olanak sağlayacak bölümler bulundurmaları önerilebilir. Bu tip sitelerden yararlanan öğrencilerin de değerlendirme bölümlerine gerekli önemi göstermeleri önerilebilir.
5. Yabancı dil dilbilgisi sitelerinden yararlanmayı düşünen öğrencilerin site sorumluları ile ilgili kısımları, siteyi hazırlayan kişi ya da kişilerin bu konudaki yetkinliklerini göz ardı etmemeleri gerekmektedir. İnternet ortamında isteyen herkesin istediği herhangi bir konuda site hazırlayabildikleri gerçeği göz önünde bulundurulduğunda, herhangi bir konunun öğretimine yönelik hazırlanan bir sitenin bu konuda yetkin kişiler tarafından hazırlanıp hazırlanmadığı çok önemlidir. Öğrenciler, eğitimini aldıkları yabancı dil ne olursa olsun, yararlandıkları bir site ile ilgili bu durumu kesinlikle akıllarında bulundurmalıdırlar.

KAYNAKÇA

Abrams, Z. (2003). "The Effect of Synchronous and Asynchronous CMC on Oral Performance in German", *The Modern Language Journal*, 87, 157-167.

Akar, E. (2008). "Using the Internet as an English language teaching tool", *Yüksek Lisans Tezi*, Selçuk Üniversitesi, Konya.

Akkoyunlu, B. (1995). "Bilgisayarların Eğitimde Kullanılması ve Bilgisayar Okuryazarlığı", *Eğitim ve Bilim*, 23-30.

Ateş, A. (2005). "Bilgisayar destekli İngilizce öğretmenin orta öğretim hazırlık öğrencilerinin İngilizce ve bilgisayara yönelik tutumları üzerinde etkililiği", *Yüksek Lisans Tezi*, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, D. E. Ü., İzmir.

Aygün, S. (2008). "Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi ve Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı", *Yüksek Lisans Tezi*, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Battleson, B., Booth, A. ve Weintrop, J. (2001). "Usability testing of an academic library web site: a case study", *The Journal of Academic Librarianship*, 27/3, 188-198.

Bevan, N. (1995). "Human-Computer Interaction Standards", *The 6th International Conference on Human-Computer Interaction*, Yokohama.

Blomeyer, R. L. (1984). "Computer-Based foreign language instruction in Illinois Schools", *CALICO Journal*, 1, 35-44.

Brain, M. P. (1997). "The effects of computer-assisted technology on the language acquisition rates of second language acquisition students", <http://sunzi.lib.hku.hk/ER/detail/hkul/4083061>.

Bowles, M. A. (2004). "L2 glossing: to CALL or not to CALL", *Hispania*, 87, 544-552.

Caws, C. ve Friesen, N. (2006). "Evaluating a Learning Object Repository: Methods and Possible Outcomes", *Interdisciplinary Journal of Knowledge and Learning Objects*, 2, 111-124.

Caywood, C. (2005). "Library Selection Criteria for www Resources", <http://www.keele.org.uk/lt/Internet/criteria.htm>.

Chen, G. (1998). "Intercultural communication via e-mail debate", *The Edge: The E-Journal of Intercultural Relations*, 1, 4.

Chen, C. T. (2008). "The effectiveness of incorporating the Internet to improve literacy skills of English language learners", *Doktora Tezi*, Western Kentucky Üniversitesi.

Çakıroğlu, Ü., Akkan, Y. ve Çebi, A. (2008). "Eğitsel İçerikli Web Sitelerinin Standardizasyon Kriterlerinin Belirlenmesi ve Uygulanması", *Akademik Bilişim*, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, 30 Ocak – 1 Şubat, Çanakkale.

Çeliköz, N. (1996). "Bilgisayar destekli öğretim için özel ders türünde bir ders yazılımının hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi", *Yüksek Lisans Tezi*, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Demirel, Ö. (2003). *Yabancı Dil Öğretimi*, İstanbul, Pegem A Yayıncılık.

Dieter, F. ve Laupase, R. (2000). "Perceptions of Web Site Design Characteristic: A Malaysian/Australian Comparison", *Internet Research: Electronic Networking Applications and Policy*, 10/1.

Dijkstra, S., Collis, B. ve Eseryel, D. (1999). "Instructional design of www-based course-support environments: From case to general principles", *ED-MEDIA 99 – World Conference on Educational Multimedia, Hypermedia & Telecommunications*, Charlottesville.

Dudeny, G. ve Hockly, N. (2007). *How to Teach English with Technology*, Pearson Education Limited, Malaysia.

Ertürk, S. (1994). *Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara, Metaksan Matbacılık.

Evans, T. ve Nation, D. (1996). *Opening Education Policies and Practices from Open and Distance Education*, UK. Routledge.

Hançerlioğlu, O. (1992). *Türk Dili Sözlüğü*.

Hastings, S. K. (1998). "Selection and Evaluation of Networked Information Sources", *The Acquisition Librarian*, 10/20, 109-122.

Hengirmen, M. (2002). *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri ve Tömer Yöntemi*, Ankara, Engin Yayınevi, 2. Baskı.

İpek, İ. (2003). "Bilgisayarlar, Görsel Tasarım ve Görsel Öğrenme Stratejileri", *The Turkish Online Educational Technology*, July, 2/3/9.

İşman, A., Dabaj, F., Gümüş, A., Altınay, F. ve Altınay, Z. (2004). "Internet Page Design in Distance Education", *The Turkish Online Educational Technology*, 2/3.

Janicke, L. (1997). "Resource Selection and Information Evaluation", <http://alexia.lis.uiuc.edu/~janicke/Evaluate.html>.

Jarrell, D. ve Freiermuth, M. R. (2005). "The motivational power of Internet chat", *RELC Journal*, 36/1, 59-72.

Karasar, N. (1999). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 9. Baskı.

Kaya, Z. (2006). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Ankara, Pagema Yayıncılık, 2. Baskı.

Kern, R. G. (1995). "Restructuring classroom interaction with networked computers: Effects on quantity and characteristics of language production", *The Modern Language Journal*, 79, 457-476.

Kinginger, C. (1998). "Writing on networked computers: Effects on ESL Writer Attitudes and Apprehension", *Asian Journal of English Language Teaching*, 6, 85-92.

Kinnaman, D. E. (1990). "Staff development: How to build your winning team", *Technology and Learning*, 11.

Kitao, K. ve Kitao, S. K. (1996). "Using the Internet for teaching English", <http://www.cis.doshisha.ac.jp/kkitao/online/internet/artuse.htm>.

Kuzu, A. (2005). "Oluşturmacılığa dayalı çevrimiçi destekli öğretim: bir eylem araştırması", *Doktora Tezi*, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Lee, S. (1993). "Computer assisted classroom discussion in three ESL classrooms: a case study of the experiences of a teacher and her students", *Doktora Tezi*, Texas Üniversitesi.

Lewis, J. R. (1995). "IBM Computer usability satisfaction questionnaires psychometric evaluation and instructions for use", *International Journal of Human-Computer Interaction*, 7/1, 57-78.

Liu, Y. (2003). "Developing a Scale to Measure the Interactivity of Websites", *Journal of Advertising Research*, Haziran, 207-217.

McGrath, L. L. ve Johnson, M. (2009). "Asynchronous Online Foreign Language Courses", *Encyclopedia of Distance Learning*, 2. Baskı.

Meyer, E. (2001). "Evaluating the quality of www resources", Valparaiso University Moellering Library, <http://www.valpo.edu/library/evaluation.html>.

Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric Theory*, New York, McGraw Hill.

Oflazer, K. ve Dönmez, M. P. (2004). "An interactive reading application for advanced language processing technology", *First International Conference on Innovations in Learning for the Future: e-Learning*, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

Okan, N. (2005). "İlköğretim 7. Sınıf Fen Bilgisi Dersindeki Portfolyo Uygulamasının Değerlendirilmesi", *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Özad, B. E. ve Barkan, M. (2004). "Lecture or The Internet-based Courses for the Tertiary Level", *The Turkish Online Educational Technology*, 3/4.

Özyenginer, E. (2006). "Bilgisayar Dersinde Elektronik Portfolyo Kullanımı Üzerine Bir Çalışma", *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Posa, M. I. C., (2005). "The Effects of Asynchronous Computer Voice Conferencing on Learners' Anxiety When Speaking a Foreign Language", *The Modern Language Journal*.

Richards, J. ve Rodgers, T. (2001). *Approaches and methods in language Teaching*, Cambridge, Cambridge University Press, 2. Baskı.

Richmond, B. (2001). "Ten c's for evaluating Internet resources", *McIntyre Library*, 26 Kasım, University of Wisconsin-Eau Claire.

Ruthven, K., Brindley, K. ve Hennessy, S. (2004). "Teacher representations of the successful use of computer-based tools and resources in secondary-school English, mathematics and science", *Teaching and Teacher Education*, 20, 259-275.

Ryan, S., Scott, B., Freeman, H. ve Patel, D. (2000). *A changing context-education and the internet*. In: The virtual university. The internet and resource based learning. London: Kogan Page.

Senemoğlu, N. (2004). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim: Kuramdan Uygulamaya*, Gazi Kitabevi, Ankara.

Smith, B., Alvarez, M., Torres J. ve Zhao, Y. (2003). “Features of CMC Technologies and their impact on language learners’ online interaction”, *Computers in Human Behavior*, 19, 703-729.

Şahin, M. (2003). “Web Tabanlı Öğretimde Etkileşimin Önemi”, *Akademik Bilişim Konferansı*, 3-5 Şubat, Çukurova Üniversitesi, Adana.

Şahinel, S. (2007). “Multimedya Yazılımıyla Öğrenen Özerkliğini Arttırma”, *Türkiye’de Yaygın Eğitim Sisteminin Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu*, Haziran, Ankara Başkent Öğretmenevi, Ankara.

Şencan, H. (2005). *Sosyal ve Davranışsal Ölçümlerde Güvenirlik ve Geçerlilik*. Ankara, Seçkin Yayıncılık.

Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*, Ankara, Nobel Yayıncılık.

Tokdemir, A. (2001). “Yabancı Dil ve İki Dilli Eğitim”, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 519-525.

Uzunboylu, H. (2004). “Öğretmen adaylarının İnternet-iletişim araçlarını kullanma durumu”, *Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu*, Doğu Akdeniz Üniversitesi, 891-895.

Ünalđı, A. (1997). <http://atif.unaldi.org/yazi.php?amac=2&yaziID=97>.

Variş, F. (1988). *Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikleri*, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.

Watanabe, T. (2002). "Computer-assisted phrase reading for Japanese EFL learners", *RECL Journal*, 33, 75.

William, H. (2000). *Design Web Based Training*, USA, John Wiley & Sons Inc.

Yeşilyaprak, B. (2003). *Eğitimde Rehberlik Hizmetleri Gelişimsel Yaklaşım*, Ankara, Nobel Basımevi, 7. Baskı.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2004). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara, Seçkin Yayıncılık.

Yıldız, R. (2004). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 1. Baskı.

Yiğit, B. (1997). *Eğitim Bilimine Giriş*, Kariyer Matbaacılık, Ankara.

Yiğit, N., Bütüner, S. Ö. ve Dertlioğlu, K. (2008). "Öğretim Amaçlı Örütbağ Sitesi Değerlendirme Ölçeği Geliştirme", *Necati Bey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, Cilt 2, Sayı 2, Aralık, 38-51.

Altın Öriumcek Web Ödülleri, Şubat 2011 tarihinde <http://www.altinorumcek.com/kriterler.aspx> adresinden alınmıştır.

Gramer ve Öğretimi: Mitleri Yıkma, Şubat 2011 tarihinde http://www.dilokulu.com/makale_ic.asp?id=35 adresinden alınmıştır.

Yabancı Dil Öğrenmenin Faydaları, Şubat 2011 tarihinde http://www.dilokulu.com/makale_ic.asp?id=5 adresinden alınmıştır.

EKLER

Ek 1. İzin Dilekçesi

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
YABANCI DİLLER YÜKSEKOKULU MÜDÜRLÜĞÜNE

Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 1038213108 numaralı öğrencisiyim. Hazırlamakta olduğum “Yabancı Dil Dilbilgisi İnternet Sitelerine Yönelik Öğrenci Görüşleri (Trakya Üniversitesi Örneği)” konulu yüksek lisans tezim için gerekli olan ölçęi okulunuzda öğrenim görmekte olan öğrencilere uygulayabilmem için gerekli izni talep etmekteyim.

Gereğini bilgilerinize saygıyla arz ederim.

12.05.2011

Mustafa ŞİRİN

Ek 2. Uygulanan Ölçek

YABANCI DİL DİLBİLGİSİ İNTERNET SİTELERİNE YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Açıklama

Değerli öğrenciler,

Elinizde bulunan ölçekte yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerine yönelik öğrenci görüşlerini belirlemek amacıyla oluşturulmuş yargılar mevcuttur. Her yargı için “Hiç katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum”, “Tamamen katılıyorum” olmak üzere beş seçenek bulunmaktadır. Lütfen dikkatli bir şekilde okuduktan sonra her bir yargı için size en uygun seçeneği “X” işareti koyarak belirtiniz. Araştırmanın doğru sonuç verebilmesi için işaretlemelerinizi içtenlikle ve gerçeğe uygun bir şekilde yapmanız önemlidir. Yapılan bu araştırma ders başarınızı hiçbir şekilde etkilemeyecektir.

Şimdiden teşekkürler...

Mustafa ŞİRİN

İngilizce Okutmanı

Yabancı Diller Yüksekokulu / Trakya Üniversitesi

Cinsiyetiniz

Kadın

Erkek

Eğitimi Aldığınız Yabancı Dil

İngilizce

Almanca

Ölçütler		Düzy				
		Hiç katılmıyorum.	Katılmıyorum.	Kararsızım.	Katılıyorum.	Tamamen katılıyorum.
Derecelendirme		1	2	3	4	5
1	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki bilgiler, hitap edilen öğrenci grubu için anlaşılabilir.					
2	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki bilgiler doğrudur.					
3	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki bilgiler faydalıdır.					
4	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki bilgiler günceldir.					
5	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki bilgiler ön yargılardan uzaktır.					
6	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki görseller sitenin amacına uygundur.					
7	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki görseller hitap edilen öğrenci grubuna uygundur.					
8	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin amacı açıktır.					
9	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinde hitap edilen öğrenci düzeyi açıktır.					
10	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinde metinlere konulan başlıklar ve alt başlıklar tanımlayıcıdır.					
11	Yabancı dil dilbilgisi İnternet siteleri içerisinde gezinme kolaylığı sağlanmıştır.					
12	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin özelliklerinin kullanımını gerektiren beceriler, hitap edilen öğrenci düzeyi için uygundur.					
13	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki sayfalarda istenilenlere kolaylıkla ulaşılabilir.					
14	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerindeki bağlantılar sayfalar arası geçişi kolaylaştırmaktadır.					
15	Yabancı dil dilbilgisi İnternet siteleri üzerinde aranan bilgiye kolayca ulaşılabilir.					
16	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinde konu ile ilgili değerlendirme bölümü bulunmaktadır.					
17	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinde öğrenciye geri bildirim verilmektedir.					
18	Yabancı dil dilbilgisi İnternet siteleri kullanıcılar tarafından değerlendirilebilmektedir.					

19	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinde kullanıcıların siteleri nasıl değerlendirecekleri açık bir şekilde belirtilmiştir.					
20	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin sorumlularının kimlik bilgileri, geçmişi ve eğitimi hakkında bilgi verilmiştir.					
21	Yabancı dil dilbilgisi İnternet sitelerinin sorumlularına ulaşabilmek için başvurulacak iletişim bilgisi sağlanmıştır.					